

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 14-10/52 din 28.03.2023

La _____ din _____

┌ *Cu referire la proiectul de lege privind*
modificarea Legii concurenței
nr.183/2012 ┐

┌
Consiliului Economic pe lângă
Prim-ministrul Republicii
Moldova
email: consecon@gov.md
└

Biroul Național de Statistică a examinat proiectul legii privind modificarea Legii concurenței nr.183/2012, și comunică următoarele obiecții și propuneri.

La **Art. I** din proiectul legii, pct.36 prin care se propune modificarea art. 54 din Legea concurenței nr. 183/2012, sintagma: „*protecția informațiilor statistice, datelor cu caracter personal și altor informații confidențiale*” propunem a fi exclusă.

Prevederile în cauză nu asigură securitatea raporturilor juridice și necesită excluderea având în vedere imperativul legal la nivel național cât și aquis-ul european la care Republica Moldova și-a asumat obligația de a se alinia în calitate de țară-candidat la UE.

Respectiv, datele aferente persoanelor fizice și juridice care au fost colectate de Biroul Național de Statistică în cadrul producerii statisticilor oficiale, în sensul art. 3 din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, se califică ca fiind date individuale, constituind conform art. 18 alin. (1) din Legea nr.93/2017 și date confidențiale (cu excepția celor stabilite la alin. (3) din același articol).

În același context, conform art. 16 alin. (4), art. 18 alin. (2) și art. 20 din Legea nr. 93/2017, legiuitorul a instituit **interdicția de a transmite/dezvălui către oricare persoană fizică sau juridică a datelor individuale dar și inadmisibilitatea utilizării datelor individuale colectate în alte scopuri decât producerea statisticii oficiale** – cerințe care au fost preluate din Regulamentul 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare și a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene.

În contextul celor expuse supra, cu referire la normele de referință a cadrului național și european, propunerea de a institui norma privind transmiterea datelor individuale, inclusiv a datelor cu caracter personal către Consiliul Concurenței – este incompatibilă cu principiile fundamentale ale statisticii, motiv pentru care solicităm excluderea modificărilor în cauză.

Director general

Digitally signed by Cara Oleg
Date: 2023.03.28 16:28:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Oleg CARA

Ex: Diana Birsa
Tel.06777002 email: diana.birsa@statistica.gov.md

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTRERINZĂTOR

Nr. 38-78-3768

Chișinău

6 aprilie 2023

**Ministerul Dezvoltării Economice și
Digitalizării**

Ref.: adresa nr. 08/1-780 din 23 martie 2023

În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței)*.

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2023.04.06 17:21:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței nr.183/2012, Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr.155/2011)
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Victor CIOBANU, consultant principal, secția politici de dezvoltare a întreprinderilor, MDED. Tel.(+373 22) 250 646 e-mail: victor.ciobanu@mded.gov.md
Evaluarea documentului de Analiză a Impactului	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	28 martie 2023
Concluzia: Analiza de Impact conține o serie de carențe ce țin de respectarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019. Astfel, Decizia GL a fost de a susține analiza de impact cu condiția luării în considerație a obiecțiilor și recomandărilor prezentate de expert și membrii Grupului de Lucru	
Evaluarea proiectului de act normativ	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	28 martie 2023
Concluzia: Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative conține mai multe neconcordanțe cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite de Legea nr. 235/2006. Decizia GL a fost de a susține condiționat proiectul dat de act normativ. (Obiecțiile la proiectul de lege sunt expuse în PV al ședinței care se atașează).	

Secretar general adjunct al Guvernului
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător

Roman CAZAN

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 12
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)
28 martie 2023

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Ana Groza	-	director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	-	director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Eugen Cozmulici	-	manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Svetlana Petrașcu	-	Camera de Comerț și Industrie
Ion Rusu	-	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Victor Baciu/ Mihai Buruciuc	-	consultant de politici, Asociația Patronală Camera de Comerț Americană din Moldova
Valentina Chiper	-	șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Maria Nagornîi	-	șef al Direcției politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	-	șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ina Chiruța	-	consultant principal în cadrul Direcției politici fiscale și vamale (secția impozite indirecte), Ministerul Finanțelor
Corina Cristea (mail)	-	șef adjunct al Direcției avizare acte normative, Ministerul Justiției
Snejana Novac	-	consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale: Mariana Gîncu, Ministerul Sănătății, Victor Ciobanu, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Alexei Latu, Autoritatea Aeronautică Civilă, Alexei Gherțescu, Președintele Consiliul Concurenței, Andrei Cușca, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Victor Ermurachi, dl Nicolae Boțan.

Au fost examinate 5 subiecte (conform agendei).

Examinarea proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea Concurenței)

Autor: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Au luat cuvântul:

dl Victor Ciobanu

A menționat că în cadrul examinării analizei impactului la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative s-au discutat și anumite prevederi din cadrul proiectului, s-a anunțat proiectul spre consultări publice și a fost transmis și către autorități și respectiv face un apel către asociațiile de business ca să difuzeze cât mai larg proiectul și să vină cu anumite recomandări de îmbunătățire a acestuia, proiectul este plasat pe particip.gov.md și pe pagina oficială a MDED.

Proiectul urmează să fie perfecționat ca urmare a recepționării opiniei expertului, menționează că în mare parte este de acord cu opinia expertului și totodată sunt deschiși pentru colaborarea cu mediul de afaceri pentru definitivarea proiectului de lege.

Solicită susținerea proiectului.

dl Oleg Chelaru

A menționat că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a prezentat pentru expertiză Grupului de Lucru proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea concurenței nr.183/2012, Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr.155/2011*).

Drept urmare analizei proiectului dat de lege comunică următoarele obiecții și recomandări:

1. Articolul 4 "Noțiuni principale" se expune în redacție nouă. În acest context se recomandă de a evidenția în AIR rațiunea expunerii în redacție nouă al tuturor termenilor și dacă aceste noi definiții au careva impact asupra mediului de afaceri. În AIR se menționează doar de introducerea unui nou termen legat de "cifra totală mondială de afaceri".

La definirea termenului de "autorizare" după cuvintele "*eliberându-i un act cu caracter permisiv sub formă de decizie*" de completat cu textul "*în conformitate cu prevederile Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*". Respectiv este necesar de a completa cu acest act permisiv Nomenclatorul actelor permissive (*Anexa la Legea nr.160/2011*).

La definirea termenului "drepturi exclusive" nu este clar ce presupune "orice instrument legislativ, de reglementare sau administrativ". Aceeași obiecție ține și de termenul "drepturi speciale", plus că instituie, în mod incert, un act permisiv nou sub formă de *autorizație de prestare a careva servicii*.

La fel este neclar și incert definit termenul de "*întreprindere care prezintă caracter de monopol fiscal*" căreia i s-au atribuit drepturi exclusive de a desfășura o activitate specifică cu scopul de a obține venituri pentru stat.

2. Se recomandă excluderea de sintagme vagi de genul "*să exercite și alte drepturi/atribuții prevăzute de legislație*" din p.16 și 22 din proiect.
3. În ceea ce ține de modificarea art. 10 prin micșorarea pragului legal al cotei de piață pentru stabilirea prezumției dominanței de la 50% la 40% și punerea în sarcina întreprinderilor a obligației de probare a existenței sau lipsei unei poziții dominante în situații în care cotele lor de piață sunt mai mari de 40% - va crește costurile pentru întreprinderi în vederea efectuării analizelor concurențiale de calitate. Considerăm că această propunere urmează a fi analizată suplimentar având în vedere că nu reprezintă o condiționalitate de armonizare cu aquis-ul comunitar.

4. Cu referință la majorarea taxei de examinare a notificării în vederea autorizării privind concentrarea economică ce se stabilește în mărime de 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulată pe teritoriul Republicii Moldova și ce nu poate depăși 150 000 lei (*75 mii în prezent*) în opinia la AIR am menționat despre nesuținerea unei astfel de intervenții ale statului deoarece această examinare este un serviciu public și modul de formare a prețurilor pentru astfel de servicii de eliberarea a actelor permissive are la bază anumite cerințe (*a se vedea art.4 a Legii nr.160/2011, Legea nr.234/2021 (art.24)*).
5. La fel urmează o examinare suplimentară propunerea de majorare a mărimii la cotele procentuale de la art.69 (3) a Legii aplicate sub forma de sancțiuni și penalități pentru comercianți pentru încălcarea legislației concurențiale. În AIR autorii au încercat să aducă anumite argumente referitor la necesitatea mării acestor sancțiuni (*prezentând informație privind volumul sancțiunilor pe perioada la mai mulți ani*), însă, nu au prezentat careva dovezi, cazuri care să arate ineficiența aplicării sancțiunilor de azi și respectiv păstrarea curentului de recidivă a încălcării în continuare a legislației. Respectiv, susținem concluzia din AIR precum că astfel de majorări de sancțiuni nu vor avea rezultatul scontat și anume diminuarea, micșorarea încălcărilor legislației concurențiale.
6. O altă recomandare importantă ține de normele din proiect (*art.56, 56/1, 56/2*) ce se referă la efectuarea de controale (*inspecții*) de către reprezentanții Consiliului Concurenței. Având la bază prevederile art.1 din legea nr.131/2012 care stabilește că dispozițiile legii date se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor legislației privind activitatea de control a Consiliului Concurenței în limita domeniului de activitate al acestuia - se recomandă de completat alineatul (1) de la art.56 la sfârșit cu textul "*precum și Legea nr.131/2012 cu privire la controlul de stat a activității de întreprinzător în măsura în care nu contravine prezentei legi*". Astfel acele momente care nu sunt reglementate de Legea nr.183/2012 vor avea acoperire legală prin Legea nr.131/2012. La fel chiar și la această etapă se recomandă autorilor revizuirea proiectului și ajustarea acestuia în baza Legii nr.131/2012 (cel puțin în ceea ce țin de actele care se întocmesc în cadrul controlului menționat în proiect se prevăd 3 acte care pot fi simplificate: dispoziția de inițiere a investigație; ordinul de inspecție și delegația de inspecție. Legea nr.131/2012 prevede doar prezența delegației de control). Considerăm abuziv care urmează a fi revizuit dreptul de la art.56/1, (1), lit.d) *să sigileze orice incintă destinată activității economice și orice registru și document pe perioada inspecției și în măsura necesară inspecției*.

dl Alexei Gherțescu, Președintele Consiliului Concurenței

A menționat că referitor la autorizarea operațiunilor de concentrare economică, cum a expus și anterior, acest fapt nu vizează activitatea de întreprinzător și nu cade sub incidența Legii nr. 160/2011, aceasta nu vine cu scopul de a autoriza vreo activitate, autorizarea se referă doar la impactul asupra mediului concurențial, nu se vine cu autorizarea anumitor activități, se autorizează nu activitatea ci o anumită tranzacție și impactul ei, se evaluează impactul asupra structurii, pieței, asupra mediului concurențial este o altă noțiune.

Referitor la subiectul 40% , 50 %, acesta poate fi subiect de discuții, pentru că nu reprezintă o condiționalitate UE. În partea ce ține de inspecții, acestea nu sunt controale așa cum sunt definite de Legea nr. 131/2012, inspecția este o parte a procesului de investigare, aceasta se inițiază în baza dispoziției, este un proces de durată care poate dura și ani de zile în funcție de complexitatea acestuia și se desfășoară conform unor proceduri total diferite de cele prevăzute de Legea nr. 131/2012, acesta reprezintă doar un instrument de colectare a probelor.

Referitor la sigilare, inspecția poate dura până la 10 conform prevederilor Legii Concurenței, în acest sens dacă nu se sigilează această întreprindere în cazul în care nu s-a finisat inspecția pe parcursul orelor de muncă, atunci există riscul ca toate probele să fie distruse.

dl Nicolae Boțan

A intervenit cu unele explicații referitor la inspecție și control, conform art. 4 din Legea nr. 131/2012, *se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză*

exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă, inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere.

Este control și aceeași colectare de informații, probe etc, de aceea Consiliul Concurenței este inclus în prevederile Legii nr.131/2012, vizitele de control cu tot spectrul de măsuri, nu pot să nu cadă sub incidența Legii nr. 131/2012.

d1 Alexei Gherțescu, Președintele Consiliului Concurenței

A informat că timp de 10 ani, reglementările ce țin de inspecțiile desfășurate de Consiliul Concurenței, nu sunt noi, ele nu apar acum în această lege nouă, ele au existat mereu în Legea Concurenței și timp de 10 ani nu au fost astfel de neclarități, mai ales că și în Legea nr. 131/2012 se face o exceptare clară cu privire la procedurile desfășurate de Consiliul Concurenței, aceste prevederi nu acoperă investigațiile și acțiunile care sunt desfășurate de Consiliul Concurenței.

d1 Nicolae Boțan

A menționat că se aplică legea sectorială în măsura în care nu este prevăzută de Legea nr. 131/2012 și în cazul în care legea sectorială este lacunară, de exemplu, nu prevede niște aspecte care se referă la măsuri, planificare etc, din start înseamnă că se aplică Legea nr. 131/2012.

d1 Alexei Gherțescu, Președintele Consiliului Concurenței

A informat că sunt aceleași prevederi, doar că sunt în redacție nouă. Prevederile din Legea nr. 131/2012 rămân în vigoare în ceea ce privește Consiliul Concurenței.

S-a decis: proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (11 - se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 2- nu se susține).

Președintele Grupului de lucru

Roman CAZAN

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2023, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md, www.competition.md

Nr. DJ-02/134-507 din 30 martie 2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Copie: Cancelaria de Stat

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 30 martie 2023, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) al Legii concurenței nr. 183/2012, *proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței) (număr unic 206/MDED/CC/2023)* și comunică următoarele.

I. Având în vedere termenul restrâns oferit de către autor pentru prezentarea avizului și impactul semnificativ pe care ar putea să îl aibă un astfel de proiect de lege asupra domeniului concurenței și asupra activității propriu-zise a autorității naționale de concurență, Consiliul Concurenței își rezervă dreptul de a înainta ulterior propuneri suplimentare asupra proiectului.

II. Referitor la notă informativă a proiectului, considerăm că eronat a fost indicat Consiliul Concurenței în calitate de autor, fapt care poate duce în eroare părțile interesate în procesul de promovare și aprobare a proiectului de lege. În acest context, este oportun, de a fi exclus Consiliul Concurenței din nota informativă.

III. Cu referire la Art. I al proiectului de lege, întru asigurarea transpunerii fidele a prevederilor cadrului normativ UE relevant - Directivei (UE) 2019/1, precum și pentru înlăturarea omisiunilor tehnice și neconcordanțelor depistate cu unele norme juridice, Plenul Consiliului Concurenței prezintă următoarele propuneri de modificare a Legii concurenței nr. 183/2012.

1. Referitor la pct.4 din proiect:

- Din conținutul propus pentru articolul 4, noțiunea de *obstrucționarea inspecției* este necesară de a fi exclusă, întrucât redacția propusă pentru art. 68 din Legea concurenței oferă o reglementare detaliată a obstrucționării inspecției.
- la articolul 6 alineatul (6) este necesar de exclus.
- pentru înlăturarea omisiunilor tehnice, la articolul 7 după textul „condițiile prevăzute de” este necesar de completat cu textul „art. 6”.

- Întru a asigura transpunerea fidelă a prevederilor pct. 8, 9, 10 și 11 din Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Comunicarea de minimis) 2014/C 291/01, articolul 8 se va expune în următoarea redacție:

„Articolul 8. Acordurile anticoncurențiale de importanță minoră

(1) Acordul anticoncurențial se consideră un acord de importanță minoră care poate avea ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței, nu restrâng în mod semnificativ concurența în cazul în care:

a) cota de piață cumulată deținută de părțile la acord nu depășește 10% pe niciuna dintre piețele relevante vizate de acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care sînt concurenți existenți sau potențiali pe una din aceste piețe (acorduri între concurenți);

b) cota de piață deținută de fiecare dintre părțile la acord nu depășește 15 % pe niciuna dintre piețele relevante vizate de acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care nu sînt concurenți existenți sau potențiali pe niciuna dintre piețe (acorduri între neconcurenți).

În cazul în care este dificil să se stabilească dacă este vorba de un acord între concurenți sau de un acord între neconcurenți, se aplică pragul de 10%.

(2) Atunci când, pe o piață relevantă, concurența este restrînsă de efectul cumulativ al unor acorduri de vânzare de produse încheiate cu diferiți furnizori sau distribuitori, pragurile cotei de piață menționate la alin. (1) sînt reduse la 5%, atît pentru acordurile între concurenți, cît și pentru acordurile între neconcurenți.

(3) Se consideră că acordurile nu restrîng în mod semnificativ concurența în cazul în care cotele de piață ale părților la acord nu depășesc pragurile de 10%, 15% și, respectiv, 5%, menționate la alin. (1) și (2), cu mai mult de două puncte procentuale în cursul a doi ani calendaristici succesivi.

(4) Art.5 alin.(1) nu se aplică acordurilor de importanță minoră, cu excepția celor prevăzute la art. 9.”

- Întru a asigura transpunerea fidelă a prevederilor pct. 11 din Comunicarea Comisiei privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 81 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunității Europene (de minimis) (2001/C 368/07), articolul 9 se va expune în următoarea redacție:

„Articolul 9. Acordurile de importanță minoră interzise

(1) Art. 8 nu se aplică acordurilor care conțin oricare dintre următoarele restricții grave:

1) în ceea ce privește acordurile dintre concurenți definite la art. 8 alin. (1), restricțiile care, în mod direct sau indirect, izolat ori în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect:

- a) fixarea prețurilor de vânzare sau de cumpărare;
- b) limitarea producției sau a vânzărilor;
- c) împărțirea piețelor sau a clienților;
- d) participarea cu oferte trucate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.

2) în ceea ce privește acordurile dintre concurenți, astfel cum sunt definite la art. 8 alin. (1), restricțiile care, în mod direct sau indirect, izolat ori în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților au ca obiect:

a) restrângerea capacității cumpărătorului de a-și stabili prețul de vânzare, fără a aduce atingere posibilității furnizorului de a impune un preț de vânzare maxim sau de a recomanda un preț de vânzare, cu condiția ca acestea din urmă să nu fie echivalente cu un preț de vânzare fix ori minim stabilit în urma presiunilor exercitate de una dintre părți sau a măsurilor de stimulare practicate de aceasta;

b) restrângerea privind teritoriul pe care sau clienții cărora cumpărătorul îl/le poate vinde bunurile sau serviciile care fac obiectul contractului, cu excepția cazului în care este vorba de una dintre următoarele restricții care nu sunt grave;

- restrângerea vânzărilor active către teritoriul exclusiv sau către o clientelă exclusivă rezervate furnizorului sau cedate de furnizor unui alt cumpărător, atunci când o asemenea restricție nu limitează vânzările efectuate de clienții cumpărătorului;
- restrângerea vânzărilor către utilizatorii finali realizate de un cumpărător care acționează pe piață în calitate de comerciant cu ridicata;
- restrângerea vânzărilor către distribuitori neautorizați realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă și
- restrângerea capacității cumpărătorului de a vinde componente destinate incorporării unor clienți care ar putea să le utilizeze pentru fabricarea de produse asemănătoare celor produse de furnizor.

c) restrângerea vânzărilor active sau a vânzărilor pasive către utilizatori finali realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul, fără a aduce atingere posibilității de a interzice unui membru al sistemului să își desfășoare activitățile dintr-un sediu secundar neautorizat;

d) restrângerea livrărilor încrucișate între distribuitori în cadrul unui sistem de distribuție selectivă, inclusiv între distribuitori care acționează la diferite niveluri ale comerțului;

e) restricția convenită între un furnizor de componente și un cumpărător care încorporează aceste componente, care limitează posibilitatea furnizorului de a vinde aceste componente ca piese separate utilizatorilor finali, unor reparatori sau altor prestatori de servicii care nu au fost desemnați de cumpărător pentru repararea ori întreținerea bunurilor sale;

3) în ceea ce privește acordurile între concurenți, astfel cum sunt definite la art. 8 alin. (1), atunci când concurenții acționează în sensul acordului, la niveluri diferite ale lanțului de producție sau de distribuție și care conțin oricare dintre restricțiile grave prevăzute la punctele 1) și 2).

(2) Se prezumă pînă la proba contrară, că acordurile de importanță minoră interzise, cade în sfera de aplicare a art. 5. În cazuri individuale, întreprinderile pot să demonstreze întrunirea condițiilor de exceptare prevăzute la art. 6 alin. (1).”

6. La pct. 5, **avînd în vedere îngrijorările manifestate de mediul de afacere la etapa de consultări publice și opinia experților**, se va exclude propunerea de modificare a alineatului (4) al articolului 10.

7. La pct. 6, articolul 11 alineatul (1) litera f) se vor expune în următoarea redacție:

„f) refuzul neîntemeiat de a contracta cu un anumit furnizor sau de a face livrări către un anumit beneficiar;”

8. La pct. 11:

- alineatul (4¹) litera b) se completează cu nouă propoziție cu următorul conținut:

„Consiliul Concurenței examinează solicitarea de audieri, în termen de 3 zile lucrătoare;”

- propunerea de modificare a alineatului (6) al articolului 25 se va exclude.

9. La pct. 12, propunem ca articolul 27 să fie completat cu un alineat nou, care să reglementeze destinația acestor mijloace bănești și să asigure transparența utilizării mijloacelor încasate de Consiliul Concurenței ca taxă de examinare a notificărilor privind concentrarea economică, cu următorul conținut:

„(8) Consiliul Concurenței poate utiliza venitul obținut din taxa de examinare a notificărilor privind concentrarea economică pentru expertize, studii de piață, pregătirea profesională a personalului Consiliului Concurenței, obținerea accesului la baze de date sau pentru abonarea la ediții periodice de specialitate necesare activității Consiliului Concurenței.”

10. Pct. 16 se propune a fi exclus, întru a evita dublarea normelor ce vizează drepturile și obligațiile Consiliului Concurenței și ale angajaților acestuia, care sunt reglementate ulterior în alte articole ale legii.

11. La pct. 13, alineatul (9) al articolului 28 se va expune în următoarea redacție:

„(9) În cazul de cartel realizat prin trucarea ofertelor în cadrul licitațiilor sau orice alte forme de concurs de oferte, este considerat ca piața relevantă a produsului obiectul acestor proceduri.”

12. La pct. 14, alineatul (4) al articolului 31 se va expune în următoarea redacție:

„(4) În cazul cartelurilor realizate prin trucarea ofertelor, în cadrul licitațiilor sau orice alte forme de concurs de oferte, nu se calculează cota de piață, concurența, realizându-se în cadrul acestor proceduri.”

13. La pct. 20:

- propunem a fi expus alineatul (1) al articolului 35 în următoarea redacție, pentru a fi asigurată corelarea cu prevederile art. 41:

„(1) Consiliul Concurenței este constituit din conducere și aparat executiv, format din subdiviziuni specializate și operaționale, și după caz, subdiviziuni teritoriale. Consiliul Concurenței este condus de Plenul Consiliului Concurenței.”

alineatele (6) și (7) se vor expune în următoarea redacție:

(6) În scopul îndeplinirii eficiente a atribuțiilor prevăzute de lege și menținerii personalului calificat al Consiliului Concurenței, salarizarea trebuie reexaminată anual în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației.

(7) Consiliul Concurenței asigură formarea inițială și instruirea profesională continuă a personalului și, în acest scop, trebuie să dispună de resurse financiare și tehnice suficiente.”

- propunem separarea conținutului alineatului (3) al articolului 36 în două alineate separate, păstrând redacția actuală în vigoare a acestor norme, care vor avea următorul conținut:

„(3) Structura organizatorică și efectivul-limită de personal ale Consiliului Concurenței se aprobă de Parlament, la propunerea motivată a președintelui Consiliului Concurenței.

(4) Bugetul Consiliului Concurenței se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

14. La pct. 25, articolul 41 alineatul (1) se propune a fi modificat după cum urmează:

- la literele b) și d) se propune următoarea redacție:

„b) aprobă limita numărului de unități de personal și schema de încadrare a Consiliului Concurenței, care ulterior se prezintă spre aprobare Parlamentului;

d) emite avize pentru proiectele de acte normative care reglementează activitatea economică și pot avea impact anticoncurențial sau propune modificarea actelor normative care au sau pot avea un impact anticoncurențial;”

-la litera q) de exclus textul „care denaturează semnificativ mediul concurențial”

- la litera u) de completat conținutul acesteia cu subiecții în privința cărora Plenul Consiliului Concurenței poate face recomandări - Guvernului sau autorităților publice. Respectiv, se propune a expune conținutul literei u) în următoarea redacție:

„u) face recomandări, Guvernului sau autorităților publice, în diverse sectoare economice, pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea concurenței și prevenirea restrîngerii semnificative a concurenței;”

- litera x) se va exclude.

15. La pct. 27, alineatul (7) articolului 44 de expus în următoare redacție:

„(7) Activitatea desfășurată de către membrii Plenului Consiliului Concurenței este considerată experiență în domeniul juridic, economic sau al concurenței, în dependență de specialitatea obținută.”

16. La pct. 30 ce vizează modificarea articolului 47 se propune următoarele:

- la alineatul (1) cuvîntul „Plenului” se exclude, iar după textul „pot fi contestate” se completează cu textul ”în termen de 30 zile de la comunicare”.

- alineatul (3) se va expune în următoare redacție:

„(3) Ordinele adoptate de Consiliul Concurenței în aplicarea art. 56 alin. (19) și art. 60 alin. (5), precum și decizia Plenului Consiliului Concurenței emisă în temeiul art. 57² alin. (1) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile de la comunicare, fără respectarea procedurii prealabile. Aceste cauze se soluționează în procedură accelerată.”

-la alineatul (7) se completează după textul „cauza la reinvestigare” cu textul „la Consiliul Concurenței”.

17.Pct. 34, la alineatul (1) al articolului 53, cifrele „45” se substituie cu cifrele „30”.

18. Pct. 35 ce vizează articolul 53², se propune la alineatul (2) de a fi substituit cuvîntul „formale, ” cu cuvîntul „Plenul”.

19. Pct. 37, articolul 54¹ se propune a fi completat cu nou alineat (5), pentru a asigura previzibilitate și claritate în privința consecințelor ce ar putea surveni ca efect a neprezentării la interviu sau a neprezentării informației solicitate. Respectiv, alineatul (5) se expune în următoare redacție:

„(5) În cadrul interviului realizat în procesul investigației cazului, pentru prezentarea informației neautentice, incomplete sau neprezentarea informației solicitate, persoanele fizice neagajate la întreprinderea supusă investigației sau

persoanele cu funcție de răspundere din cadrul autorităților publice, se sancționează în conformitate cu Codul Contravențional nr. 218/2008.”

20. La pct. 38, propunerea de completare a articolului 55 cu alineatul (3¹) se consideră oportun de a fi exclusă, întrucât dublează prevederile Legii nr. 158/2008.

21. Pct. 39, articolul 56 este oportun de modificat în parte ce vizează:

- alineatul (10) se va exclude.

- alineatul (12) se va exclude.

22. Pct. 42, la alineatul (4) al articolului 57² se propune excluderea cuvântului „Plenul”, întru asigurarea corelării cu atribuțiile Consiliului Concurenței stabilite de art. 39.

23. Referitor la pct. 44, articolul 59 se propune a fi completat cu alineatele (8) și (9), cu următorul conținut:

„(8) În cazul în care, după transmiterea raportului de investigație, sînt identificate sau prezentate noi elemente de probă pe care Consiliul Concurenței intenționează să le utilizeze sau în cazul în care Consiliul Concurenței intenționează să își modifice calificarea juridică a faptelor investigate în defavoarea întreprinderilor în cauză, Consiliul Concurenței transmite un supliment la raportul de investigație și oferă posibilitate întreprinderilor să prezinte observații asupra acestuia.

(9) În caz de necesitate, după transmiterea raportului de investigație, Plenul Consiliului Concurenței poate solicita întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi, precum și autorităților publice orice informații și documente necesare în legătură cu circumstanțele de fapt sau de drept ale investigației în derulare, pentru aplicarea atribuțiilor prevăzute la lit. m), p) și q).”

24. Pct. 45, articolul 60:

- la alineatul (2) se propune ca ultima propoziție să fie expusă în următoarea redacție:

„Accesul la dosar se acordă la cererea scrisă a părților în cauză, după transmiterea de către Consiliul Concurenței a raportului de investigație.”

- la alineatul (5) se exclude textul „, , ce poate fi atacat numai odată cu decizia prin care se finalizează investigația.”, pentru a asigura corelarea cu prevederile art. 47.

25. Pct. 46, la alineatul (1) al articolului 61 se propune de a fi exclus textul „și a extraselor”.

26. Pct. 49 ce vizează articolul 64 se propune completarea conținutului alineatului (5) după sintagma „să participe la audieri” se completează cu textul „fizic sau de la distanță, prin intermediul mijloacelor electronice,”, pentru a asigura

desfășurarea audierilor, cu utilizarea mijloacelor electronice de comunicare și evitarea suportării de către întreprinderi a costurilor suplimentare pentru deplasarea la sediul Consiliului Concurenței.

27. Referitor la pct. 56, articolul 71 la litera g) de substituit textul „pun în practică” cu textul „pun în aplicare”, pentru a asigura uniformitatea terminologiei utilizate.

28. Referitor la pct. 60 ce vizează articolul 73¹ la alineatul (1) se propune a fi exclus textul „înainte de audieri”, pentru a asigura nelimitat în timp dreptul întreprinderilor de a recunoaște săvârșirea faptei anticoncurențiale.

29. Pct. 64 ce vizează completarea articolului 81 cu alineatul (3) propunem expunerea conținutului acestui alineat nou în următoarea redacție, pentru a asigura transpunerea fidelă a prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1/2003:

„(3) Dacă are un interes legitim de a acționa în acest mod, Plenul Consiliului Concurenței poate constata că o încălcare s-a comis în trecut.”

30. Propunem a fi exclus pct. 75 din proiect ce vizează mecanismul informatorilor de concurență.

Alexei Gherțescu
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2023.03.30 21:00:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 22-69-3430

Chișinău

30 martie 2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

e- mail: secretariat@mded.gov.md

Urmare a examinării proiectului *hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței) (număr unic 206/MDED/CC/2023)*, comunicăm următoarele obiecții și propuneri.

La proiectul de lege:

I. La Art. I:

1. La pct.20 art.35 alin.(1) – (4) se propun în următoarea redacție:

„ (1) Consiliul Concurenței este constituit din Plenul Consiliului Concurenței și Aparatul executiv al Consiliului Concurenței.

(2) Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sânt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Membrii Plenului Consiliului Concurenței exercită funcții de demnitate publică.

(3) Aparatul executiv al Consiliului Concurenței este compus din subdiviziuni specializate și operaționale și, după caz subdiviziuni teritoriale. Personalul Aparatului executiv al Consiliului Concurenței include funcționari publici, care cad sub incidența Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și personal de deservire tehnică, drepturile și obligațiile cărora sânt reglementate de legislația muncii.

(4) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Concurenței se aprobă de Plenul Consiliului Concurenței.”

2. Condițiile pentru a candida la o funcție publică sunt reglementate expres de art.8 alin.(4) și art.27 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, iar cerințele specifice minime pentru ocuparea unei funcții publice sunt stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr.155/2011. Totodată, alte cerințe specifice care se referă la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru

exercitarea eficientă a funcției publice se stabilesc de autoritățile publice, în condițiile stabilite de art.27 alin.(3) din Legea nr.158/2008.

Reieșind din argumentele expuse, la pct.20 alin.(5) al art.35 și la pct.27 alin.(7) al art.44 se propun a fi excluse.

II. La Art. II:

Menționăm, că în proces de avizare este proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind actualizarea cadrului normativ aferent funcției publice) (număr unic 215/CS/2023).

Astfel, prin prisma prevederilor alin.(4) al art.63 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se recomandă includerea propunerilor de modificare a cadrului normativ expuse în art. II în proiectul hotărârii Guvernului cu numărul unic 215/CS/2023.

Suplimentar, în condițiile instituirii funcției de șef al Aparatului executiv al Consiliului Concurenței, menționăm necesitatea de modificare a Anexei nr.3 a Legii nr.270/2028 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

La nota informativă:

Raționamentele expuse de autor în nota informativă nu reflectă cerințele care au impus intervenția normativă asupra Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legii nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice. Respectiv, se recomandă completarea Notei informative cu argumente referitoare la necesitatea instituirii funcției de conducere de nivel superior de „șef al Aparatului executiv al Consiliului Concurenței”.

Totodată, menționăm despre necesitatea stabilirii în cadrul normativ conex care reglementează activitatea Consiliului Concurenței a atribuțiilor șefului Aparatului executiv al Consiliului Concurenței, în condițiile în care acestea nu se regăsesc în proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea concurenței) și nici în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Concurenței, aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței nr.8/2013.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.03.30 14:24:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Către: Dlui Dorin Recean, Prim-ministru
Dlui Dumitru Alaiba, Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Dlui Alexei Gherțescu, Președintele Consiliului Concurenței**

**Copie: Dlui Radu Marian, Președinte Comisia Parlamentară economie, buget și finanțe
Dlui Ion Lupan, Șeful Secretarului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru**

Nr. 16/23-EC din 06 aprilie 2023

Ref.: Proiectul de modificare a Legii concurenței

**Stimate dle Prim-ministru,
Stimați domni,**

Asociația Businessului European (EBA) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază înalt oportunitatea de a participa la consultările publice lansate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării pe marginea proiectului de modificare a Legii concurenței („Proiect”). În pofida termenelor extrem de restrânse oferite pentru consultarea Proiectului, mizăm foarte mult pe un dialog constructiv care să ne ofere posibilitatea de a participa în procesul decizional.

Legea concurenței este o lege de importanță majoră pentru economia țării, iar o autoritate de concurență independentă din punct de vedere operațional, dotată cu resurse umane și financiare adecvate, este o garanție esențială pentru protecția și stimularea concurenței. Chiar dacă salutăm intenția Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării de a fortifica capacitățile instituționale ale Consiliului Concurenței, totuși suntem profund îngrijorați de modificările care se intenționează a fi făcute la Legea concurenței, care creează pericolul impactării negative atât a mediului de afaceri din Moldova, cât și a activității Consiliului Concurenței.

Procesul actual de modificare a Legii concurenței a fost inițiat în anul 2019. Primele și unicele acțiuni publice în vederea revizuirii Legii concurenței, identificării lacunelor și elaborării de propuneri de modificare legislativă în vederea transunerii prevederilor Directivei (UE) 1/2019, au fost organizate de Consiliul Concurenței în februarie 2020. Având în vedere durata lungă și caracterul opac al procesului de elaborare a documentului de către autori, exprimăm nedumerirea profundă cu privire la următoarele momente, care vor fi detaliate mai jos:

1. Proiectul nu este bazat pe o analiză complexă a problemelor întâmpinate de autoritățile statului în protecția concurenței, a cauzelor și căilor posibile de soluționare a acestor probleme. Nu este clar care probleme din domeniul concurenței încearcă să rezolve Proiectul, respectiv nu există nici o certitudine privind impactul benefic al modificărilor propuse asupra mediului concurențial.
2. Proiectul conține unele prevederi străine, uneori contrare, cadrului normativ UE și practicii administrative și judiciare ale Uniunii Europene.
3. Proiectul transpune declarativ și insuficient prevederile Directivei (UE) 1/2019 privind asigurarea autorității de concurență cu personal calificat în număr suficient și alte resurse necesare pentru îndeplinirea cu eficacitate a sarcinilor și competențelor.
4. Proiectul prevede transpunerea mecanică imediată a prevederilor Directivei (UE) 1/2019, fără a lua în considerație situația reală în economie, capacitățile reale ale Consiliului Concurenței de

a le implementa corespunzător, precum și faptul că Republica Moldova nu este la moment parte a pieței unice europene.

5. Proiectul conține prevederi cu impact negativ grav, posibil fatal, asupra întreprinderilor și mediului de afaceri din Republica Moldova și poate avea drept impact reducerea investițiilor străine în țară.
6. Consultarea publică a unui proiect atât de important, care a fost elaborat timp de 3 ani de zile, nu poate fi efectuată calitativ în câteva zile.

Prin prezenta poziție venim cu solicitarea de a suspenda procesul de modificare a Legii concurenței, conform celor prevăzute în Proiect. Situația economică actuală, coraportul între impactul pozitiv al Proiectului neclar și cel negativ major și cert, condițiile regionale și financiare precare cu care se ciocnește întreaga societate, face ca intervenția în textul Legii concurenței în varianta propusă în Proiect să nu fie una oportună la această etapă.

1. Cadrul normativ actual

Cadrul normativ format din Legea concurenței nr. 183/2012 precum și regulamentele pentru punerea în aplicare a ei, a fost elaborat ca urmare a unui proces minuțios și complex de transpunere a legislației concurențiale europene, realizat cu suportul autorităților de concurență din statele-membre ale Uniunii Europene (Austria, Letonia și România) și cu suportul Uniunii Europene sub egida proiectului internațional de twinning *“Sprijin pentru implementarea și respectarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat”*.

Prin adoptarea Legii concurenței în anul 2012, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a fost reformată, această autoritate devenind Consiliul Concurenței. Obiectivul declarat al Consiliului Concurenței a fost *„asigurarea și îmbunătățirea mediului concurențial în vederea asigurării activității libere de întreprinzător și a bunăstării consumatorilor”*¹. Pentru aceasta, Legea concurenței a investit Consiliul Concurenței cu numeroase pârghii și instrumente de intervenție, inclusiv cu putere de decizie, reglementare, interdicție, intervenție, inspecție și sancționare.

Legislația concurențială națională este apreciată de Comisia Europeană ca fiind corespunzătoare în mare măsură reglementărilor europene. Astfel, în Raportul Analitic care a urmat Notificarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul Europei și Consiliul, Opinia Comisiei privind cererea de aderare a Republicii Moldova pentru calitatea de membru al Uniunii Europene², Comisia a menționat:

„În ceea ce privește politica de concurență și controlul concentrărilor, legislația Moldovei este în mare parte aliniată la acquis-ul UE. Legea concurenței reflectă în mare măsură dispozițiile TFUE cu privire la acordurile restrictive și abuzul de poziție dominantă. Legea concurenței de asemenea prevede monitorizarea ex ante a efectelor concentrărilor economice asupra concurenței care depășesc anumite praguri de cifră de afaceri, în mare parte în conformitate cu principiile Regulamentului UE privind concentrările economice. Moldova a adoptat o legislație secundară de punere în aplicare care prevede norme suplimentare, care vizează, în linii mari, respectarea acquis-ul UE. Este necesară o aliniere suplimentară pentru a reflecta pe deplin acquis-ul privind politica în domeniul concurenței. În ceea ce privește cadrul instituțional, Consiliul Concurenței este un organism independent cu competență exclusivă în domeniul politicii de concurență. Acesta este responsabil în fața Parlamentului și este finanțat de la bugetul de stat. Este un organism colegial format din cinci membri, numiți de Parlament pentru un mandat de cinci ani.”

¹ [Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței \(competition.md\)](#) pag. 3

² [SWD_2023_32_Moldova.pdf \(europa.eu\)](#)

2. Provocările Consiliului Concurenței la aplicarea Legii concurenței

Legea concurenței a fost o provocare pentru toți actorii care participă la activitatea economică în țara noastră. În lipsa unei culturi concurențiale, a cunoștințelor profunde de specialitate, a unei practici judiciare, noile concepte puse în aplicare prin Legea concurenței generau îngrijorări rezonabile referitor la capacitatea mediului de afaceri de a înțelege și aplica corect Legea, precum și la capacitatea Consiliului Concurenței de a înțelege și trata corect practicile comerciale ale mediului de afaceri. Îngrijorările întreprinderilor erau în special fortificate de mărimea extraordinară a sancțiunilor pentru încălcarea Legii concurenței (până la 5% din cifra totală de afaceri) și de lipsa unor orientări clare cu privire la comportamentele care sunt interzise de Lege.

Consiliul Concurenței a fost foarte activ în ceea ce privește inițierea investigațiilor concurențiale și sancționarea întreprinderilor chiar din primii ani de la intrarea în vigoare a Legii. Acest fapt se întâmpla chiar dacă însăși Consiliul Concurenței raporta la acea perioadă **lipsa cunoștințelor necesare pentru aplicarea Legii concurenței a personalului Consiliului Concurenței, a mediului de afaceri, a autorităților publice, a instanțelor de judecată și a societății în general.**

Astfel, Consiliul Concurenței raporta *„nivelul scăzut de pregătire în domeniul concurenței a personalului nou-încadrat ca rezultat al lipsei programului de pregătire în acest sens în instituțiile de învățământ superior, fiind necesară elaborarea și implementarea unei curricule universitare în cadrul tuturor specialităților cu profil juridic, economic și administrație publică”³.*

În aceeași perioadă, Consiliul Concurenței raportează că *„[S]ocietatea, autoritățile publice și mediul de afaceri nu cunosc suficient de bine legislația concurențială și instrumentele de aplicare a acesteia. În acest context, realizarea activităților de informare, conștientizare în vederea creșterii culturii concurențiale este de importanță crucială”⁴, precum și că este necesară „[I]ntensificarea eforturilor pentru instruirea profesională a judecătorilor în vederea aplicării legislației în domeniul concurenței, ajutorului de stat și soluționării problemelor identificate ca urmare a examinării de către instanțele judecătorești a cauzelor din domeniul concurenței”⁵.*

Desfășurarea investigațiilor concurențiale în asemenea condiții a dus la numeroase reacții adverse din partea agenților economici. De cele mai multe ori, agenții economici investigați nu înțelegeau ce anume li se impută că ar fi încălcat, și cel mai grav, nu înțelegeau cum să activeze mai departe, în condițiile în care lipsea o certitudine a felului în care Consiliul Concurenței interpretează normele legale.

Situația precară legată de lipsa specialiștilor calificați în domeniul dreptului concurenței, care ar asigura o aplicare corectă a acestui domeniu multidisciplinar, extrem de complex, este actuală până în prezent. Instituțiile de învățământ din Moldova continuă să dedice ore extrem de infime pregătirii specialiștilor în acest domeniu. Practica juridiciară este neuniformă, iar deciziile Consiliului Concurenței adoptate până în prezent oferă direcționări insuficiente pentru ca întreprinderile de sine stătător să își poată construi comportamentele pe piață astfel încât să aibă siguranța că nu vor deveni subiecte ale investigațiilor concurențiale.

Lipsa specialiștilor calificați continuă a fi raportată de Consiliul Concurenței. Conform celui mai recent Raport privind activitatea Consiliului Concurenței, la 31.12.2021 Consiliul Concurenței dispunea de 72 de persoane, dintre care 3 demnitari publici, 65 de persoane care dețin statut de funcționar public (dintre care 48 cu atribuții de investigare și 16 cu atribuții administrative) și 4 persoane, care fac parte

³ Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru 2012-2013, pag. 63.

⁴ Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru 2015, pag. 73.

⁵ Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru 2016, pag. 72.

din personalul tehnic. Dintre aceste persoane, **30,6% dintre angajații Consiliului Concurenței pot fi calificați ca și "începători" având o vechime în muncă în cadrul autorității mai mică de 3 ani, iar 42,9% sunt în proces de formare profesională avansată, cu o vechime de muncă în cadrul autorității, cuprinsă între 3 și 5 ani. La personalul „calificat” și „înalt calificat”, pot fi atribuiți circa o treime (26,5%) din angajații autorității, care reprezintă nucleul ce asigură păstrarea memoriei instituționale, transmiterea experienței și cunoștințelor către ceilalți angajați⁶. Mai mult ca atât, Consiliul Concurenței a raportat printre provocările cu care s-a ciocnit în 2021 (i) insuficiența de personal calificat, manifestată prin gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante, care se datorează, inclusiv nivelului de salarizare neconcordant complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată, (ii) deficit de dotări tehnice, cea mai mare parte din tehnica de calcul fiind învechită; (iii) condiții de muncă nesatisfăcătoare pentru desfășurarea activității în sediul nou al instituției. Înțelegerea noastră este că situația nu s-a îmbunătățit nici în 2023.**

3. Modificări ce țin de transpunerea Directivei 2019/1 și alte modificări

Conform celor declarate în nota informativă, Proiectul vine să transpună Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11/3 din 14.1.2019. În același timp, observăm că Proiectul propune modificarea unor prevederi din Lege, care nu se regăsesc în Directivă, dar care, conform intenției declarate a autorului, vin să le ajusteze la normele europene.

Ca rezultat al transunerii Directivei, Proiectul propune, între altele, următoarele completări ale Legii concurenței, care sunt cele mai îngrijorătoare:

- (1) introducerea noțiunii de cifră mondială totală de afaceri reprezentând valoarea totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial. Conform proiectului, cifra mondială totală de afaceri este asimilată:
 - a) cu suma veniturilor aferente dobânzilor și suma veniturilor neafereente dobânzilor, venituri din comisioane și profitul net din operațiuni financiare – pentru bănci, instituțiile care acordă împrumuturi;
 - b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare – pentru societățile de asigurări;
 - c) cu venituri obținute din Republica Moldova – în cazurile în care, *din motive obiective*, nu este posibilă determinarea cifrei mondiale totale de afaceri.
- (2) stabilirea nivelurilor minime și maxime a amenzilor pentru încălcarea Legii concurenței, inclusiv majorarea (**de două ori!**) a pragului maxim a amenzilor de la 0.5% din cifra totală de afaceri la **1% din cifra mondială totală de afaceri**, pentru încălcarea normelor de procedură; și de la 5% din cifra totală de afaceri la **10% din cifra mondială totală de afaceri** pentru încălcarea normelor materiale;
- (3) stabilirea dreptului Consiliului Concurenței de a sancționa în baza Legii concurenței alte întreprinderi decât făptuitorul încălcării, în cazul:

⁶ Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru 2021, pag. 101.

- a) succesiunii legale sau economice, după cum aceste concepte sunt în mod incert definite în Proiect;
- b) răspunderii întreprinderii-mamă pentru faptele filialei sale.

Suplimentar, Proiectul conține unele modificări care nu se regăsesc în Directiva (UE) 2019/1. În mod absolut inexplicabil sunt schimbate noțiunile din art. 4 al Legii concurenței, este schimonosită esența abuzului de poziție dominantă, este schimbată competența instanțelor de judecată la examinarea cazurilor de încălcare a Legii, precum și se interzice anularea deciziilor Consiliului Concurenței dacă acestea au fost adoptate ca urmare a încălcărilor de procedură. Carențele identificate în textul Proiectului sunt enumerate detaliat în sinteza din anexa la prezenta scrisoare.

Transpunerea Directivei 2019/1, precum și altor norme din acquis-ul comunitar nu trebuie rezumată la copierea mecanică a textului, ci trebuie efectuată cu luarea în considerație a specificului și gradului de pregătire a sistemului juridic și economic național și a faptului că suntem o economie mică, dependentă de investiții străine și aflată în afara pieței comune europene.. Or, piața Republicii Moldova nu este pregătită pentru înăsprirea răspunderii pentru încălcările Legii concurenței, în condițiile în care Legea concurenței deja prevede sancțiuni foarte aspre. Amenziile de până la 5% din cifra totală de afaceri sunt sancțiuni mari pentru întreprinderile din Republica Moldova, și nu se poate considera că acestea nu sunt suficient de proporționale și desuete pentru a justifica majorarea lor, inclusiv prin calcularea sancțiunilor din cifra mondială totală de afaceri. Riscul de achita o amendă de 10% din cifra mondială totală de afaceri în condițiile de incertitudine și inconsecvență în aplicarea legislației ar fi un factor descurajător major în luarea deciziei de a investi într-o economie mică ca cea a Republicii Moldova.

Transpunerea corectă, efectivă și eficientă al Directivei (UE) 2019/1 nu poate fi efectuată fără transpunerea art. 5 din Directivă, care prevede obligația statelor de a se asigura că " *autoritățile naționale de concurență dispun de personal calificat în număr suficient și au la dispoziție suficiente resurse financiare, tehnice și tehnologice care sunt necesare pentru îndeplinirea cu eficacitate a sarcinilor și pentru exercitarea cu eficacitate a competențelor lor*". Îndeplinirea efectivă a acestei cerințe, inclusiv în partea ce ține de asigurarea cu personal calificat în număr suficient, poate fi asigurată fie prin introducerea modificărilor și în alte legi (Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar ș.a.), fie prin schimbarea modului de finanțare a Consiliului Concurenței.

Încadrarea unui comportament în una din practicile anticoncurențiale se analizează de la caz la caz, în dependență de diferiți factori care nu sunt exhaustiv enumerați în Lege. Acest lucru permite o largă discreție Consiliului Concurenței și un grad înalt de incertitudine cu privire la felul cum va interpreta Consiliul Concurenței activitățile întreprinderilor. Din păcate, trebuie să constatăm că analizând experiența membrilor noștri de interacțiune cu Consiliul Concurenței, autoritatea deseori are o abordare formală de aplica Legea, ignorând analiza economică absolut necesară și interpretând dubiile care apar atunci când Legea nu este clară în defavoarea întreprinderilor.

Lipsa specialiștilor calificați în domeniul dreptului concurenței de profil juridic și economic atât în rândul personalului angajat al Consiliului Concurenței, cât și în rândul avocaților, juriștilor și economiștilor care ar consulta calificat întreprinderile și autoritățile publice, precum și instanțele de judecată trezesc mari îngrijorări cu privire la calitatea aplicării și interpretării Legii concurenței. În asemenea situații de incertitudine, mai multe întreprinderi vor prefera să nu investească în activitatea economică în Republica Moldova. Aceasta va afecta grav concurența pe piață, precum și consumatorii din Republica Moldova, care nu vor beneficia de produse de calitate la prețuri accesibile.

Dorim să subliniem, că în conformitate cu art. 126 alin. (2) din Constituție, unul dintre scopurile constituționale principale ale statului în raport cu antreprenorii este de a le crea un cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. Legea concurenței vine să ofere protecție concurenței,

precum și urmărește să o mențină și să o stimuleze. Întreprinderile din Republica Moldova nu au nevoie de sperietori suplimentare sub forma de amenzi exorbitante calculate din cifra mondială de afaceri. Întreprinderile din Republica Moldova au nevoie de condiții adecvate care ar stimula spiritul antreprenorial și concurența, care ar încuraja întreprinderile să investească în modele noi de business, de a colabora la crearea produselor noi, de a investi în inovație, cercetare și dezvoltare.

În asemenea circumstanțe, aprobarea modificărilor Legii concurenței în varianta propusă prin Proiect nu va stimula concurența, ci va descuraja întreprinderile de a investi și de a activa eficient.

Drept urmare, considerăm că, în procesul de armonizare cu normele și practicile concurențiale europene, accentul trebuie pus pe îmbunătățirea imperios necesară a capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței, și nu pe înăsprirea răspunderii întreprinderilor, care și așa este aspră pentru condițiile de incertitudine existente. Considerăm că Proiectul nu poate fi promovat în versiunea care este actualmente propus pentru consultații publice. Soluțiile care ar permite consolidarea capacităților funcționale ale Consiliului Concurenței și sporirea efectivă a gradului de protecție a mediului concurențial urmează a fi determinate în urma efectuării unei evaluări externe ale activității acestei autorități.

Anexă: Sinteza propunerilor membrilor EBA la proiectul de lege privind modificarea Legii Concurenței

Cu înaltă considerațiune,

Mariana Rufa
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Ex: eugen.cozmulici@eba.md
Tel: 079188919

Anexă: Sinteza obiecțiilor și propunerilor

Prevederea proiectului	Comentarii	Propunere
Rationamentul introducerii în Lege a noțiunii de monopol fiscal.	Proiectul de lege nu conține reglementări la acest subiect. Directiva 2019/1 nu conține așa reglementări.	De exclus
Concentrarile economice	Prevederile ce țin de concentrările economice care în special stabilesc criteriile de determinare a concentrărilor, procedura de notificare și taxele, acestea pot fi calificate ca disproporționate și abuzive, în condițiile în care în practică avem decizii de sancționare a agenților economici pentru nenotificarea CC în cazul preluării chiriei de magazine/spații comerciale. Un exemplu comparativ care denotă lipsa proporționalității sunt reglementările române, unde probabilitatea calificării unor tranzacții ca susceptibile de a fi evaluate drept concentrări economice este cu mult mai redusă. De exemplu, pragul minim al tranzacției susceptibile de notificare este de 4 mln euro, pe când în RM se dorește stabilirea unui prag de 20mln de lei. De asemenea, în România, se achită doar taxe pentru autorizarea concentrărilor economice, plafonul maxim pentru autorizări complexe – 100.000 MDL pe când în RM se percepe taxa de 0,1% din cifra de afaceri pentru depunerea notificării unde plafonul maxim este 150 000 MDL.	Propunem ca taxa de depunere a notificării trebuie să fie anulată sau substituită cu taxa de autorizare a notificărilor și acestea să fie adaptate la realitățile economice, unde mediul de afaceri să nu fie supus unor taxe exorbitante în cazul intenției de a închiria un spațiu comercial.
La pct. 3, autorii propun completarea Articolului 3 cu alin. (8) care prevede: „(8) În cazul în care prezenta lege nu stabilește un anumit termen, procedurile de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale se desfășoară de către Consiliul Concurenței într-un interval de timp rezonabil.”	Codul Administrativ prevede termene concrete pentru desfășurarea procedurii administrative. Conform art. 60 Cod Administrativ, termenul general de desfășurare a unei proceduri administrative este de 30 de zile care, în mod excepțional, în cazuri de complexitate deosebită, poate fi prelungit, dar în orice caz nu va depăși 90 zile. Deși înțelegem că investigațiile concurențiale sunt complexe, totuși	Articolul 3 „(8) În cazul în care prezenta lege nu stabilește un anumit termen, procedurile de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale se desfășoară de către Consiliul Concurenței într-un interval de timp rezonabil, dar care în orice caz nu va depăși 3 ani de la adoptarea Dispoziției de inițiere a investigației.”

	<p>întreprinderile nu se pot afla sub investigații continue care durează 2-3 ani, aflându-se în incertitudine. Aceasta afectează activitatea întreprinderii. Considerăm necesar instituirea unor termene de referință maxime în cadrul căruia investigația să fie finalizată, precum 3 ani.</p>	
<p>Pct. 4, propune modificarea art. 4 din Legea concurenței prin introducerea definiției de cifră mondială de afaceri, reprezentând valoarea totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial.</p> <p>Conform proiectului, cifra mondială totală de afaceri este asimilată:</p> <p>a) cu suma veniturilor aferente dobânzilor și suma veniturilor neaferente dobânzilor, venituri din comisioane și profitul net din operațiuni financiare – pentru bănci, instituțiile care acordă împrumuturi;</p> <p>b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare – pentru societățile de asigurări;</p> <p>c) cu venituri obținute din Republica Moldova – în cazurile în care, din motive obiective, nu este posibilă determinarea cifrei mondiale totale de afaceri.</p>	<p>Schimbarea bazei de calcul pentru sancțiunile aplicabile încălcărilor Legii concurenței de la cifra totală de afaceri la cifra mondială totală de afaceri va crea riscul majorării îndatorării întreprinderilor, în special celor care controlează sau sunt controlate de alte persoane. Astfel, există riscul ca în cazul încălcărilor comise de întreprinderea din partea unui grup, drept bază de calcul a sancțiunii să fie luată cifra mondială totală de afaceri a întregului grup, chiar dacă la încălcare nu au participat toate întreprinderile din grup.</p> <p>Acest lucru va duce la majorarea sumei care va fi încasată de la întreprinderea care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova. Altfel spus, chiar dacă la baza va sta cifra de afaceri mondială a întregului grup, urmărirea sancțiunii se va face prioritar din activele întreprinderii de pe teritoriul Republicii Moldova. O asemenea situație va bloca activitatea întreprinderilor din Republica Moldova, va periclita capacitatea acestora de plată a datoriilor lor curente (inclusiv pentru salariați, furnizori, finanțatori, consumatori). Cât privește investitorii străini, aceștia vor fi descurajați de a investi în continuare în economia Moldovei, sau de a intra pe piețele locale.</p>	<p>De exclus, sau de stabilit un termen tranzitoriu pentru intrarea în vigoare foarte îndelungat.</p>
<p>Pct. 4, propune modificarea art. 4 din Legea concurenței prin introducerea definițiilor de „succesor legal” și „succesor economic”.</p> <p>Succesor legal – persoana care preia drepturile și</p>	<p>În Directivă definițiile <i>succesor legal și succesor economic</i> nu se regăsesc.</p> <p>Legislația Republicii Moldova de asemenea nu conține definiții de succesiune legală sau economică pentru formele de preluare a</p>	<p>De reformulat definiția de succesor legal și succesor economic, precum și norma care prevede răspunderea acestora (art. 72²), astfel încât răspunderea pentru continuarea activității să</p>

<p> obligațiile unei alte întreprinderi, în urma achiziției acțiunilor sau părților sociale ale acesteia sau alte forme de preluare/continuare a activității. </p> <p> Succesor economic – persoană care va fi trasă la răspundere pentru o încălcare comisă în trecut de o altă perioadă, deoarece a continuat activitatea economică a făptuitorului sa a preluat activele și există o continuitate economică între aceste două persoane. </p> <p> Pct. 58 propune introducerea unui articol nou 72² cu privire la amenda aplicată succesorilor legali și economici. </p>	<p> controlului prevăzute de art. 20 alin. (2) din Legea concurenței. </p> <p> Conform art. 20 alin. (2) din legea concurenței, modificarea de durată a controlului rezultă în urma: </p> <p> a) fuzionării a două sau mai multor întreprinderi independente anterior ori mai multor părți ale unor întreprinderi independente anterior; sau </p> <p> b) preluării de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere ori de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau active, fie prin contract ori prin alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia ori mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, inclusiv prin crearea unei societăți în comun care îndeplinește în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome. </p> <p> Art. 205 din Codul civil prevede succesiunea de drept în cazul reorganizării persoanelor juridice, și determină cine este succesorul în caz de reorganizare prin absorbție, divizare, separare și transformare a persoanelor juridice. Aceste forme de reorganizare însă sunt mult mai înguste decât formele de preluare a controlului indicate în art. 20 din Legea concurenței. </p> <p> Definițiile date de proiect pentru „succesorul legal” și „succesorul economic” creează incertitudini cu privire la subiectul de drept succedat în special la modificarea de durată a controlului în cazul prevăzut de art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței – acesta este persoana care transmite controlul sau întreprinderea țintă asupra căreia controlul este preluat. De asemenea, nu este clar cum succesiunea legală sau economică se </p>	<p> survină doar în cazuri excepționale. </p> <p> Conform practicii judiciare a CEJ, răspunderea succesorilor apare în cazuri excepționale în următoarele circumstanțe: </p> <p> (a) când întreprinderea care a comis fapta nu mai există la data adoptării deciziei de sancționare (<i>Cazul T-6/89 Enichem Anic v Comisia, para. 237</i>) </p> <p> (b) când întreprinderea care a comis fapta există la data adoptării deciziei de sancționare însă (i) activitatea economică anticoncurențială a fost transferată unei noi întreprinderi care aparține aceleiași grup (<i>Cazul C-511/11 Versalis SpA v Comisia, para. 52</i>), sau (ii) activitatea economică anticoncurențială a fost transferată unui operator nou în baza altor condiții decât condiții normale de piață cu intenția de a eluda răspunderea conform normelor concurențiale (<i>Cazul T-9/99 HFB v Comisia, para. 107</i>). </p> <p> Aceste circumstanțe urmează a fi dezvoltate și incluse în Legea concurenței. </p> <p> Totodată, considerăm necesară stabilirea unui termen tranzitoriu pentru intrarea în vigoare a acestor prevederi foarte îndelungat. </p>
---	---	--

	<p>va aplica în cazul preluării controlului prin achiziționarea de active.</p> <p>Este adevărat că atât Directiva 2019/1 cât și jurisprudența ECJ recunoaște dreptul autorităților de concurență de a atrage la răspundere pentru încălcările normelor concurențiale a altor subiecți decât făptuitorul în cazul continuării activității economice. Această răspundere apare doar în cazuri excepționale, fapt care nu este specificat în proiect.</p>	
<p>Pct. 4, propune modificarea art. 4 din Legea concurenței prin introducerea definiției de unitate economică unică, care reprezintă situația în care o societate-mamă și filialele acesteia, deși are o personalitate juridică separată, acea filială nu decide independent asupra propriei conduite pe piață, dar îndeplinește, sub toate aspectele materiale instrucțiunile date de compania-mamă și, prin urmare, formează o singură întreprindere, astfel încât comportamentul anticoncurențial al filialei poate fi imputat și societății-mame.</p> <p>De asemenea, pct. 58 propune introducerea unui articol nou 72¹ care să reglementeze amenda aplicată unităților economice unice, cu următorul conținut:</p> <p>(1) Consiliul Concurenței este în drept să aplice noțiunea de întreprindere, ca unitate economică ce poate fi constituită din mai multe persoane fizice și/sau juridice, pentru a atrage la răspundere societatea-mamă și a-i impune amenzi pentru comportamentul uneia dintre</p>	<p>Conceptul de unitate economică unică este cunoscut atât Directivei 2019/1 cât și practicii juridice a CEJ.</p> <p>Totuși introducerea acestui concept în Legea concurenței din Republica Moldova este prematură în condițiile în care cultura concurențială este joasă, iar Consiliul Concurenței nu dispune de capacitate instituțională suficientă pentru asigurarea aplicării și interpretării corecte a normelor concurențiale.</p> <p>În asemenea circumstanțe, instituirea răspunderii întreprinderilor pe baza principiului entității economice unice va descuraja investitorii străini să investească și să deschidă filiale în vederea desfășurării activității economice în Republica Moldova.</p>	<p>De exclus sau de indicat un termen îndelungat pentru intrarea în vigoare.</p>

<p> filialele sale în cazul în care societatea mamă și filiala sa constituie o singură unitate economică. (2) Când societatea-mamă și filiala sa constituie o singură întreprindere, deși filiala are personalitate juridică distinctă, dar nu își decide în mod independent comportamentul pe piață, dar aplică în esență instrucțiunile care îi sînt date de societatea-mamă, Consiliul Concurenței este în drept să adreseze societății-mamă decizia prin care aplică amenzi acesteia, fără să fie necesară stabilirea implicării nemijlocite a societății mamă în cadrul acelei încălcări constatate. (3) Consiliul Concurenței este în drept să considere societatea-mamă răspunzătoare în solidar cu filiala sa pentru plata amenzii aplicate acesteia din urmă, cu excepția cazului în care societatea-mamă prezintă elemente de probă suficiente de natură să demonstreze că filiala sa s-a comportat în mod independent pe piață.” </p>		
<p> Pct. 5 propune modificarea articolului 10 din Legea concurenței prin substituirea cifrelor „50” cu cifrele „40”. </p>	<p> Directiva 2019/1 nu stabilește careva condiții cu privire la cota de piață care ar reprezenta prezumția legală a poziției dominante. Conceptul de prezumție legală reprezintă o creație a practicii judiciare europene de aplicare a normelor concurențiale. Astfel, în cazul AZCO Chemie BV împotriva Comisiei Europene din 3 iulie 1991, Curtea Europeană de Justiție a constatat că deținerea unei cote extrem de importante de 50% constituie prin ea însăși, cu excepția uneori situații excepționale, dovada existenței unei poziții dominante (pct. 60 din Hotărârea AZCO). </p>	<p>De exclus.</p>

	<p>Statele sunt în drept să stabilească în mod independent politica lor în ceea ce privește cotele de piață care constituie prezumție legală de dominanță.</p> <p>Micșorarea prezumției legale a dominanței va spori costurile de asigurare a conformității pentru agenții economici eficienți; va limita libertatea contractuală pentru agenții economici care vor fi prezumați a fi dominanți având cote de 40%, va spori nivelul de incertitudine cu privire la comportamentele pe piață pentru agenții economici.</p> <p>Punerea în sarcina întreprinderilor a obligației de a proba existența sau lipsa poziției dominante în cazul deținerii unor cote de piață de 40% și mai mult va spori incertitudinea pentru întreprinderile care operează în special pe piețe nereglementate, unde accesul la informația statistică și economică din piață este limitat sau lipsește.</p>	
<p>În articolul 11 alin. (1) autorii propun excluderea din componența actuală a abuzului de poziție dominantă a elementului calificativ „în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali”.</p>	<p>În versiunea curentă a art. 11 alin. (1) din Legea concurenței, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă <i>în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali</i>.</p> <p>În lipsa unei definiții legale a abuzului de poziție dominantă, excluderea acestui criteriu de calificare care pune accent pe efectul real sau potențial al comportamentului unilateral anticoncurențial, va spori incertitudinea cu privire la limitele libertății contractuale a întreprinderii cu poziție dominantă. De asemenea, înlăturarea acestui criteriu poate duce la pierderea delimitării între comportamentele abuzive, sancționabile conform Codului civil, și cele sancționabile de Legea concurenței. În acest sens, înlăturarea criteriului „efectului” asupra concurenței și consumatorilor va spori</p>	<p>De exclus.</p>

	<p>riscul aplicării formale a normelor concurențiale, cu calificarea drept abuz de poziție dominant a actelor care nu afectează real sau potențial concurența.</p> <p>Dorim să subliniem, că schimbarea abordării formaliste de analizare a cazurilor de abuz de poziție dominantă, în abordare economică bazată pe efectele reale sau potențiale asupra concurenței pe care le poate avea un asemenea comportament este în acord cu politica promovată de Comisie, după cum este reflectat și în Orientările privind prioritățile Comisiei în aplicarea art. 82 (102) din Tratat.</p> <p>Conform art. 5 din Orientări, în aplicarea articolului 82 (102) la practicile de excludere ale întreprinderilor dominante, Comisia se va concentra asupra acelor tipuri de practici care sunt cele mai prejudiciabile pentru consumatori. Consumatorii beneficiază de pe urma concurenței prin prețuri mai scăzute, o calitate mai bună și o alegere mai largă în materie de prețuri și servicii noi sau îmbunătățite. Prin urmare, Comisia își va orienta acțiunea pentru a se asigura că piețele funcționează în mod corespunzător și consumatorii beneficiază de pe urma eficienței și productivității care rezultă din concurența efectivă între întreprinderi.</p> <p>Conform art. 6 din Orientări, în activitatea sa de aplicare a normelor de concurență la practicile de excludere, Comisia pune accentul pe protejarea procesului concurențial pe piața internă și pe asigurarea faptului că întreprinderile care dețin o poziție dominantă nu își exclud concurenții prin alte mijloace decât concurența pe baza meritelor produselor sau serviciilor furnizate. În acțiunea sa, Comisia este conștientă că este important să fie protejată concurența efectivă și nu doar concurenții. Aceasta</p>	
--	---	--

	<p>poate însemna și că acei concurenți care au oferte mai puțin interesante din punctul de vedere al prețului, calității și inovării vor ieși de pe piață.</p>	
<p>Proiectul propune majorarea sancțiunilor sub forma de amenzi pentru încălcările normelor de procedură și a celor de drept material și introducerea nivelului minim al amenzilor respective. De asemenea, proiectul prevede ca nivelurile de bază a amenzilor și penalităților cu titlu cominatoriu să fie stabilite în dependență de cifra mondială totală de afaceri a întreprinderilor implicate.</p>	<p>Autorii indică drept obiectiv general al acestor propuneri de modificare ridicarea nivelului culturii concurențiale, atât a agenților economici, cât și a persoanelor fizice, întrucât dezvoltarea mediului concurențial va determina și creșterea bunăstării consumatorilor, generând rezultate pozitive semnificative în tendința Consiliului Concurenței de a încuraja întreprinderile să își elaboreze și să implementeze programe eficiente de conformare.</p> <p>De asemenea, autorii consideră că modificările propuse ar putea deschide calea pentru colaborarea efectivă a întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt sau au fost parte al unui acord anticoncurențial și doresc să beneficieze de politica de clemență sub forma recompensei.</p> <p>Nivelurile de amenzi și penalități cu titlu cominatoriu nu corespund realităților economice din Republica Moldova. Legea concurenței pentru multe întreprinderi rămâne a fi neclară, deseori acestea fiind în imposibilitate să își adapteze comportamentul pe piață astfel încât acesta să nu fie interpretat drept încălcare a Legii concurenței. Legea concurenței continuă a fi aplicată în mod formal, analizele economice concurențiale fiind superficiale. În asemenea condiții riscul încălcării Legii concurenței, sau încadrării formale a unui comportament necesar pentru piață ca fiind unul anticoncurențial este foarte mare.</p> <p>Sanctiunile existente actualmente în Legea concurenței sunt destul de mari, și suficiente pentru atingerea scopurilor anunțate în nota informativă. Înăsprirea acestor</p>	<p>De exclus sau de indicat un termen îndelungat pentru intrarea în vigoare.</p>

	<p>sanțiuni va bloca activitatea întreprinderilor, care vor ezita să investească în activități economice noi, inovative, unde riscul încadrării incorecte a practicii comerciale este foarte mare.</p> <p>Creează riscul aplicării unor sume exorbitante de amenzi calculate din cifra mondială totală de afaceri asupra întreprinderilor din Republica Moldova. Acest fapt ar putea afecta grav situația economică a întreprinderilor din Republica Moldova astfel sancționate, precum și a salariaților și clienților acestora.</p>	
<p>În articolul 27 alin. (2) autorii propun limitarea taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică la maximum 150.000, o valoare dublă față de limita maximă actuală de 75.000.</p>	<p>Autorii indică ca , majorarea plafonului se explică prin necesitatea adaptării acestuia la evoluția PIB și a inflației din perioada de după aprobarea redacției actuale a legii. Majorarea ar afecta 87% din notificatorii concentrărilor economice, iar odată cu dublarea pragurilor cifrei de afaceri – 67%, % raportată la numărul celor ce au depus notificări în ultimii 5 ani.</p> <p>Autorii mai informează că dublarea va majora veniturile Consiliului Concurenței aferente examinării concentrărilor economice cu apr. 40% - mărime net inferioară ritmului de creștere a costurilor salariale și materiale corespunzătoare.</p> <p>Considerăm că dublarea mărimii maxime a taxei nu este justificată și afectează în mod evident mediul de afaceri, pe umerii căruia va fi pusă o sarcina ne-proporțională de a achita peste 7.500 EUR pentru o notificare.</p>	<p>De exclus din proiect majorarea plafonului si propunem ca taxa de depunere a notificarii sa fie substituita cu taxa de autorizare a notificarilor</p>
<p>La art. 32¹ (1) lit. e) și lit. f). Acordarea imputernicirilor de a solicita de la întreprinderi terte (neimplicate în investigație) a oricaror informații, indiferent de sensibilitatea acestora,</p>	<p>Constatăm că CC dorește să dețină prerogativa de a obține informații, confidențialitatea cărora este asigurată de Constituție, printr-o solicitare simplă, fără autorizarea instanțelor de judecată. Astfel, se acordă niște drepturi extensive și excesive CC. Mai mult decât atât, lit. f) afectează direct activitatea furnizorului de comunicații electronice, care, dacă se adoptă</p>	<p>Propunem de exclus.</p>

	<p>astfel. Totodată, așa împuterniciri ale autorității de concurență în Directiva UE nu se prevăd, astfel, asta deja întrece scopul de transpunere în legea națională a ale acquis-ului comunitar.</p>	
<p>art. 33 (4) lit. b)</p>	<p>expres se prevede că CC efectuează desinvestiții justiția sa. Acest fapt se mai prevede și la art. 47 (7) în care se indică că instanța de judecată nu poate anula deciziile CC pe procedură care nu afectează fondul cauzei.</p>	<p>De exclus.</p>
<p>La art. 47 alin. (1), autorii legii propun transmiterea competenței de examinare a contestării actelor emise de Plenul CC către Curtea de Apel Chișinău.</p>	<p>Nu este justificată transmiterea competenței examinării cauzelor date către Curtea de Apel Chișinău ca primă instanță, având în vedere că Judecătoria Chișinău deține instanță specializată în contencios administrativ care a acumulat experiență de examinare a cauzelor date pe parcursul ultimilor ani.</p>	<p>De exclus.</p>
<p>La art. 47 alin. (7), autorii legii propun:</p> <p><i>„Instanța de judecată nu poate anula decizia Consiliului Concurenței care este legală în fond, în cazul constatării unor încălcări procedurale care nu influențează fondul cauzei și care nu au dus la limitarea dreptului la apărare al părților implicate, însă poate trimite cauza la reinvestigare”.</i></p>	<p>Această derogare de la prevederile Codului Administrativ în privința deciziilor CC nu este justificată în careva mod și afectează dreptul la apărare a părții. Or, respectarea procedurilor de investigație constituie garanțiile legalității asupra fondului cauzei. În plus, aceasta reprezintă o imixtiune în exercitarea puterii judiciare, care este o putere separată în stat (art. 6 din Constituție). Imixtiunea are loc prin limitarea împuternicirilor instanțelor de judecată de a examina pe deplin modul în care s-a desfășurat procedura, termenii, etc.</p> <p>La fel, este neclar cine și cum va aprecia dacă aceste încălcări procedurale influențează sau nu fondul cauzei și duc la limitarea dreptului la apărare – or, instanței i se limitează competența de a se expune plenar și în ansamblu asupra deciziei CC. Nu există justificări pentru asemenea derogări importante de la asigurarea protecției părții în conformitate cu art. 6 CEDO. Limitarea competențelor instanțelor de judecată este contrară principiului accesului la justiție și tribunal independent, deoarece instanța de judecată</p>	<p>De exclus.</p>

	<p>urmează să aibă jurisdicție deplină de a revizui obiectul litigiului, fără a fi limitată. De-altfel, accesul la justiție este subminat esențial, lipsind partea de examinarea judiciară efectivă. În acest sens a se vedea, spre exemplu, cauza CtEDO OBERMEIER v. AUSTRIA, par. 70 https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57631</p>	
<p>La art. 54, autorii proiectului propun introducerea dreptului Consiliului Concurenței de a solicita și obține documente <i>fără a putea invoca protecția secretului de stat sau secretului profesional</i>.</p> <p>Prevedere se regăsește și la art. 31/1 alin. (1) lit. e).</p>	<p>Informațiile care beneficiază de un regim special de protecție în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 și Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2022 urmează a fi în continuare protejate în conformitate cu prevederile date. Legea concurenței nu poate prevedea altfel. Prevederea contravine și standardelor practicii CtECO și argumentelor expuse de Comisia de la Veneția întrun aviz recent din 13 martie 2023, CDL-AD(2023)008, asupra legilor SIS, unde Comisia a subliniat:</p> <p>„56. În mod normal, avocații nu ar trebui să fie vizați în cadrul exercitării activității lor profesionale, iar dacă comunicările acestora în acest domeniu sunt colectate în mod accidental, acestea ar trebui distruse sub supravegherea unui organ extern de control” (a se vedea CtEDO, Klass și Alții c. Germaniei, Kopp c. Elveției, alin. 73-74, și Erdem c. Germaniei, alin.65.)</p>	<p>De exclus dreptul Consiliului Concurenței de a solicita și obține documente <i>fără a putea invoca protecția secretului de stat sau secretului profesional</i>.</p>
<p>Art. 54 propune prevederea „(4) Obligația de a furniza informațiile solicitate în numele întreprinderii sau al asocierii de întreprinderi și autoritățile publice în cauză revine proprietarilor întreprinderilor ori reprezentanților întreprinderilor, asocierilor de întreprinderi sau autorităților publice, iar în cazul asocierilor care nu au personalitate juridică, obligația îi revine persoanelor</p>	<p>Referința la avocați este făcută în contextul normei imperative de instituire a unei obligații, similar propoziției 1 din acest aliniat. Legea nu poate institui astfel de obligații față de avocați, deoarece contravine garanțiilor de exercitare a profesiei și funcționare a dreptului la apărare. Avocații pot avea dreptul să prezinte informații din numele clientului atunci când au mandat de reprezentare în acest sens, însă nu pot fi obligați de către CC să o facă.</p>	<p>De exclus prevederea „Avocații împuterniciți să acționeze în mod corespunzător vor furniza informațiile în numele clienților lor”</p>

<p>autorizate să le reprezinte în temeiul legii sau al statutului. Avocații împuterniciți să acționeze în mod corespunzător vor furniza informațiile în numele clienților lor.”</p>		
<p>Art. 54, propus în redacție nouă, prevede la alin. (2), în mod similar cu redacția în vigoare astăzi, acordarea unui termen rezonabil pentru transmiterea informațiilor solicitate de către întreprinderi.</p>	<p>Practica arată că deseori CC acordă 3 zile lucrătoare întreprinderii pentru ca acestea să revină cu răspunsuri și informații substanțiale, ceea ce nu constituie un termen rezonabil și pune întreprinderea în situația de a solicita (argumentat) extinderea termenului sau de a încălca termenul (și risca sancțiuni). Având în vedere acestea, considerăm necesar instituirea unui termen minim de 5 zile pentru transmiterea informațiilor solicitate.</p>	<p>Completarea în modul următor: „(2) Consiliul Concurenței solicită în scris informațiile necesare, indică temeiul juridic și scopul solicitării informației și stabilește un termen rezonabil în care acestea trebuie furnizate, care va fi de cel puțin 5 zile lucrătoare, precum și specifică sancțiunile prevăzute de lege.”</p>
<p>Art. 54 propus de autori, nu prevede obligația Consiliului Concurenței de a transmite o copie a Dispoziției de inițiere a investigației relevante, în cazul în care acesta reprezintă temeiul juridic pentru care se solicită informațiile.</p>	<p>Dacă solicitarea de informații are loc în contextul unei investigații, întreprinderea trebuie să cunoască acestea și să primească o copie a respectivei Dispoziție de inițiere a investigației, pentru a evita auto-incriminare la oferirea informațiilor, care face parte din dreptul său la apărare consfințit de art. 6 CEDO. Propunem completarea cu o prevedere în acest sens.</p>	<p>Completarea art. 54 alin. (2) după cum urmează: „(...) În cazul în care solicitarea informațiilor este transmisă ca urmare a inițierii unei investigații, Consiliul Concurenței va transmite, împreună cu solicitarea informațiilor, o copie a Dispoziției de inițiere a investigației. ”</p>
<p>Autorii proiectului propun completarea Art. 55 alin. (4/1) cu următoarele: „(4/1) Dispoziția de inițiere a investigației se notifică autorului plîngerii, întreprinderii, asocierii de întreprinderi sau autorității publice care fac obiectul investigației într-un termen rezonabil de la emitere, fără a periclita buna desfășurare a investigației.”</p>	<p>Legea nu prevede niciun termen în prezent, astfel încât propunerea dată pare o mișcare înainte. Totuși, notăm că instituirea unui termen rezonabil de obicei nu este suficient, deoarece autoritatea tinde să abuzeze de acesta. Propunem instituirea unui termen maxim, cum ar fi termenul de 3 luni de la inițierea investigației.</p>	<p>Completarea prevederii: „(4/1) Dispoziția de inițiere a investigației se notifică autorului plîngerii, întreprinderii, asocierii de întreprinderi sau autorității publice care fac obiectul investigației într-un termen rezonabil de la emitere, fără a periclita buna desfășurare a investigației, dar în orice caz într-un termen de maxim 3 luni de la adoptarea Dispoziției de inițiere a investigației.”</p>
<p>Art. 56 propus în redacție nouă, la alin. (16) și (17) propun:</p>	<p>Această redacție reprezintă o limitare și condiționare excesivă față de redacția actuală a art. 56 alin. (17), care prevede:</p>	<p>De exclus propunerile din alin. (16) și (17). De păstrat redacția actuală a textului în privința dată.</p>

<p>„(16) Comunicările dintre subiectul supus inspecției și avocatul acesteia, realizate în cadrul și în scopul exclusiv al exercitării dreptului la apărare a subiectului supus inspecției, care are legătură cu obiectul investigației, nu pot fi folosite ca probă în cursul investigației desfășurate de Consiliul Concurenței.</p> <p>(17) Obligația de a proba îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin.(16) revine subiectului supus inspecției. Dacă subiectul supus inspecției nu dovedește caracterul protejat al comunicării, aceasta se sigilează și se ridică, în două exemplare. În procesul-verbal de inspecție se va stabili un termen în care subiectul supus inspecției urmează să remită probele și explicațiile de natură a demonstra caracterul protejat.”</p>	<p>„Obligația de a prezenta documente sau informații și dreptul de a ridica documente nu se aplică comunicărilor dintre avocat sau consilier juridic independent și client făcute în scopul și în interesul exercitării dreptului la apărare al clientului în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta lege.</p> <p>Propunerile autorilor se referă exclusiv la procedura de inspecție și nu la toate procedurile prevăzute de lege (investigația la general, audierile, solicitări de informații). În plus, autorii leagă confidențialitatea comunicărilor cu obiectul investigației, însă Dispozițiile Plenului CC de inițiere a unei investigații sunt de obicei vagi cu privire la obiectul concret al investigației, ceea ce va îngreuna identificarea comunicărilor care țin nemijlocit de obiectul investigației. În plus – toate comunicările dintre client și avocat urmează să fie tratate cu confidențialitate, indiferent de obiectul investigației. În acest sens a se vedea practica CEDO și explicațiile Comisiei de la Veneția în Avizul din 13 martie 2023, unde Comisia a subliniat: „56. În mod normal, avocații nu ar trebui să fie vizați în cadrul exercitării activității lor profesionale, iar dacă comunicările acestora în acest domeniu sunt colectate în mod accidental, acestea ar trebui distruse sub supravegherea unui organ extern de control” (a se vedea CtEDO, Klass și Alții c. Germaniei, Kopp c. Elveției, alin. 73-74, și Erdem c. Germaniei, alin.65.)</p> <p>Alin. (17) propus de autori pune în mod nejustificat și neproportional în sarcina subiectului obligația de a proba îndeplinirea condițiilor de la alin. (16). Comunicările ar trebui să beneficieze de prezumția confidențialității, decât dacă sunt indicii care arată altfel. Mai mult, statul are obligația de a institui mecanisme de protecție a relației dintre client și avocat. Prin prevederea din alin. (17) se inversează orice</p>	
--	--	--

	<p>prezumție, care afectează grav garanțiile fundamentale în exercitarea profesiei de avocat, confidențialitatea comunicărilor cu clientul.</p> <p>Deoarece alin. (16) în sine este contrar principiilor Europene și internaționale de protejare a confidențialității relației dintre client și avocat, prevederea din alin. (17) devine, <i>ab initio</i>, contrară acestor standarde.</p>	
<p>Articolul 56². Drepturile și obligațiile subiectului supus inspecției f) să fie asistat de avocat. Lipsa acestuia nu poate fi invocată ca motiv de amânare a începerii sau continuării a inspecției;</p>	<p>Propunerea exclude garanția la dreptul de apărare. Inspecțiile CC sunt organizate fără preîntâmpinarea subiectului supus inspecției. Inspecțiile efectuate de către CC pot fi asimilate, după modul de efectuare, unor proceduri de investigații similare investigațiilor contravenționale sau penale. Dreptul de a fi asistat de avocat este fundamental în garantarea intereselor legitime ale subiectului supus investigației, ceea ce constituie și o garanție contra abuzurilor.</p> <p>În practică, avocatul nu este prezent la sediul companiei, ceea ce în mod justificat implică un termen rezonabil pentru a se deplasa. Respectiv, propunerea care stabilește că lipsa avocatului nu poate fi invocată pentru amânarea începerii sau continuării este disproporționată. Legea ar putea institui un termen rezonabil pentru ca avocatul să se prezinte în ziua începerii investigației.</p>	<p>De expus prevederea în redacție modificată „Lipsa acestuia nu poate fi invocată ca motiv de amânare a începerii sau continuării a inspecției, doar după ce Consiliul Concurenței a oferit un termen rezonabil subiectului supus investigației pentru a asigura prezența avocatului în ziua începerii inspecției;”</p>
<p>Articolul 63. Criterii pentru acceptarea cererilor referitoare la tratamentul confidențial al informațiilor din dosar (2) Alte informații decât secretele comerciale pot fi considerate ca fiind confidențiale, în măsura în care dezvăluirea acestora poate dăuna semnificativ unei persoane sau unei întreprinderi. Informațiile confidențiale pot include informații care ar permite părților să-i identifice pe autorii plîngerii, sau pe alți terți, atunci cînd aceștia din</p>	<p>Prevederea referitoare la „anonimat” persoanelor care au depus plîngerile nu instituie garanții clare cînd și în ce condiții poate fi aplicat „anonimatul”. Art. 76 (1) Cod administrativ stabilește „Petițiile anonime sau cele depuse fără indicarea adresei poștale sau electronice a petiționarului nu se examinează.” Așadar, există o cerință legală că, petițiile nu pot fi anonime. În prevederea propusă din proiect nu este clar care sunt motivele pentru a institui anonimatul. Nu este clar ce înseamnă „probat în scris”, ar fi suficient ca cel care a depus plîngere să depună o simplă explicație sau trebuie să prezinte probe sub formă de înscrisuri. La fel, nu este clar de ce doar</p>	<p>De exclus propoziția: „Informațiile confidențiale pot include informații care ar permite părților să-i identifice pe autorii plîngerii, sau pe alți terți, atunci cînd aceștia din urmă au un temei motivat, probat în scris, de a rămîne anonimi.”</p>

urmă au un temei motivat, probat în scris, de a rămâne anonimi.	probele scrise ar fi acceptabile, dar nu și alte mijloace de probă. În esență, prevederea nu asigură claritate și previzibilitate, ceea ce poate duce la ilegalități, abuzuri, practici administrative selective și neuniforme.	
art. 67, 70, 72, 721, 73 (amenzile)	Amenzile sunt excesive. A se lăsa amenzile curente. Mediul de afaceri nu va putea face față la asemenea amenzi.	Se propune ca amenzile să nu fie modificate
art. 75	împunerea membrului unei asociații de întreprinderi să achite amenda pentru încălcarea admisă de asociație este neconstituțională și contravine oricăror principii de proporționalitate.	De exclus
art. 81 (3)	imprescriptibilitatea în bază de „interes legitim” a CC	Se propune excluderea
subdiviziunile teritoriale a CC	Nu este clar raționamentul. RM este un stat mic, cu o economie slabă, iar CC nu prestează nici un serviciu public pentru populație.	Se propune de revăzut

AmCham Moldova
fighting for your business

Către: Dumitru ALAIBA
Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Alexei GHERȚESCU
Președintele Consiliului Concurenței

Copie: Ion LUPAN
Șeful Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru

Nr. 36 din 31 martie 2023

Ref.: Opinia preliminară a Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” și Asociației Investitorilor Străini asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii concurenței

Stimate domnule Viceprim-ministru,
Stimate domnule Președinte,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” („AmCham”) și Asociației Investitorilor Străini („FIA”).

Prin prezenta scrisoare, aducem la cunoștința dumneavoastră **opinia preliminară** a asociațiilor asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii concurenței¹.

Se înțelege că modificările au drept scop transpunerea Directivei (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.

Chiar dacă mai multe propuneri din proiectul de lege se regăsesc în Directiva (UE) 2019/1, transpunerea acestora în legislația Republicii Moldova o considerăm prematură, în special a prevederilor referitoare la:

- (i) majorarea nivelurilor de bază a amenzilor pentru încălcările normelor de procedură (maxim 1%) și a normelor materiale (maxim 10%) ale Legii concurenței;
- (ii) calcularea nivelului de bază a amenzilor și a penalităților cu titlu cominatoriu din cifra de afaceri mondială totală a întreprinderilor implicate;
- (iii) posibilitatea atragerii la răspundere a societăților-mamă pentru faptele comise de filialele lor;
- (iv) posibilitatea atragerii la răspundere a persoanelor care au preluat controlul asupra întreprinderilor, pentru faptele comise de persoanele de la care acest control a fost preluat;
- (v) micșorarea pragului legal al prezumției dominantei de la 50% la 40%, chiar dacă acest lucru nu este cerut de Directiva (UE) 2019/1.

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/aviz-privind-consultarea-publica-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-legii-concurenței-numar-unic-206mdedcc2023/10236>

AmCham Moldova
fighting for your business

Investing in Moldova's Future

De asemenea, semnalăm asupra termenului restrâns acordat pentru consultarea proiectului de lege cu mediul de afaceri, fapt care nu ne poate decât îngrijora. Solicităm respectuos întreprinderea măsurilor necesare pentru desfășurarea unor consultări publice suplimentare potrivite cu toate părțile interesate.

Propunerile asociațiilor pe marginea proiectului de lege pentru modificarea legii concurenței sunt expuse în anexa la prezenta scrisoare.

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru orice întrebări sau clarificări.

Cu respect,

Mila Malairău
Director executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Ana Groza
Director executiv
Asociația Investitorilor Străini

Obiecțiile preliminare ale AmCham și FIA asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii concurenței

Nr.	Prevedere din proiect	Comentariu	Propunere
1.	<p>Articolul 3 se completează cu alineatele (6), (7), și (8) cu următorul cuprins: [...]</p> <p>(8) în cazul în care prezenta lege nu stabilește un anumit termen, procedurile de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale se desfășoară de către Consiliul Concurenței într-un interval de timp rezonabil.”</p>	<p>Codul Administrativ prevede termene concrete pentru desfășurarea procedurii administrative.</p> <p>Conform art. 60 Cod administrativ, termenul general de desfășurare a unei proceduri administrative este de 30 de zile care, în mod excepțional, în cazuri de complexitate deosebită, poate fi prelungit, dar în orice caz nu va depăși 90 zile.</p> <p>Deși înțelegem că investigațiile concurențiale sunt complexe, totuși întreprinderile nu se pot afla sub investigații continue care durează 2-3 ani, aflându-se în incertitudine. Aceasta afectează activitatea întreprinderii. Considerăm necesar instituirea unor termene de referință maxime în cadrul cărora investigația să fie finalizată, precum 3 ani.</p>	<p>Se propune expunerea alineatului în următoarea redacție:</p> <p>„(8) În cazul în care prezenta lege nu stabilește un anumit termen, procedurile de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale se desfășoară de către Consiliul Concurenței într-un interval de timp rezonabil, dar care în orice caz nu va depăși 3 ani de la adoptarea Dispoziției de inițiere a investigației.”</p>
2.	<p>Articolele 4, 5, 6, 7, 8 și 9 vor avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 4. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate specifice domeniului concurenței semnifică următoarele: [...]</p> <p><i>cifra mondială totală de afaceri</i> – valoare totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial. Cifra mondială totală de afaceri este asimilată:</p> <p>a) cu suma veniturilor aferente dobânzilor și suma veniturilor neafereente dobânzilor, venituri din comisioane și profitul net din</p>	<p>Schimbarea bazei de calcul pentru sancțiunile aplicabile încălcărilor Legii concurenței de la cifra totală de afaceri la cifra mondială totală de afaceri va crea riscul majorării îndatorării întreprinderilor, în special celor care controlează sau sunt controlate de alte persoane.</p> <p>Astfel, există riscul ca în cazul încălcărilor comise de întreprinderea din partea unui grup, drept bază de calcul a sancțiunii să fie luată cifra mondială totală de afaceri a întregului grup, chiar dacă la încălcare nu au participat toate întreprinderile din grup.</p> <p>Acest lucru va duce la majorarea sumei care va fi încasată de la întreprinderea care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova. Altfel spus, chiar dacă</p>	<p>Solicităm excluderea prevederii.</p>

<p>operațiuni financiare – pentru bănci, instituțiile care acordă împrumuturi;</p> <p>b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare – pentru societățile de asigurări;</p> <p>c) cu venituri obținute din Republica Moldova – în cazurile în care, din motive obiective, nu este posibilă determinarea cifrei mondiale totale de afaceri</p>	<p>la bază va sta cifra de afaceri mondială a întregului grup, urmărirea sancțiunii se va face prioritar din activele întreprinderii de pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>O asemenea situație va bloca activitatea întreprinderilor, va periclită capacitatea acestora de plată a datorilor lor curente (inclusiv pentru salariați, furnizori, finanțatori, consumatori). Cât privește investitorii străini, aceștia vor fi descurajați de a investi în continuare în economia Moldovei sau de a intra pe piețele locale.</p>	
<p>3. Articolele 4, 5, 6, 7, 8 și 9 vor avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 4. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate specifice domeniului concurenței semnifică următoarele: [...]</p> <p><i>sucesor legal</i> – persoana care preia drepturile și obligațiile unei alte întreprinderi, în urma achiziției acțiunilor sau părților sociale ale acesteia sau alte forme de preluare/continuare a activității;</p> <p><i>sucesor economic</i> - persoana care va fi trasă la răspundere pentru o încălcare comisă în trecut de o altă persoană, deoarece a continuat activitatea economică a făptuitorului sau a preluat activele și există o continuitate economică între aceste două persoane.</p>	<p>În Directivă definițiile <i>sucesor legal</i> și <i>sucesor economic</i> nu se regăsesc.</p> <p>Legislația Republicii Moldova de asemenea nu conține definiții de succesiune legală sau economică pentru formele de preluare a controlului prevăzute de art. 20 alin. (2) din Legea concurenței.</p> <p>Conform art. 20 alin. (2) din legea concurenței, modificarea de durată a controlului rezultă în urma:</p> <p>a) fuzionării a două sau mai multor întreprinderi independente anterior ori mai multor părți ale unor întreprinderi independente anterior; sau</p> <p>b) preluării de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere ori de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau active, fie prin contract ori prin alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia ori mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, inclusiv prin crearea unei societăți în comun care</p>	<p>Se propune de reformulat definiția de <i>sucesor legal</i> și <i>sucesor economic</i>, precum și norma care prevede răspunderea acestora (art. 72²), astfel încât răspunderea pentru continuarea activității să survină doar în cazuri excepționale.</p> <p>Conform practicii judiciare a CJUE, răspunderea succesoriilor apare în cazuri excepționale în următoarele circumstanțe:</p> <p>(a) când întreprinderea care a comis fapta nu mai există la data adoptării deciziei de sancționare (<i>Cazul T-6/89 Enichem Anic v Comisia, para. 237</i>)</p> <p>(b) când întreprinderea care a comis fapta există la data adoptării deciziei de sancționare însă (i) activitatea economică anticoncurențială a fost transferată unei noi întreprinderi care aparține aceluiași grup (<i>Cazul C-</i></p>

		<p>îndeplinește în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome.</p> <p>Art. 205 din Codul civil prevede succesiunea de drept în cazul reorganizării persoanelor juridice, și determină cine este succesorul în caz de reorganizare prin absorbție, divizare, separare și transformare a persoanelor juridice. Aceste forme de reorganizare însă sunt mult mai înguste decât formele de preluare a controlului indicate în art. 20 din Legea concurenței.</p> <p>Definițiile date de proiect pentru „succesorul legal” și „succesorul economic” creează incertitudini cu privire la subiectul de drept succedat - în special la modificarea de durată a controlului în cazul prevăzut de art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței – acesta este persoana care transmite controlul sau întreprinderea țintă asupra căreia controlul este preluat.</p> <p>De asemenea, nu este clar cum succesiunea legală sau economică se va aplica în cazul preluării controlului prin achiziționarea de active.</p> <p>Este adevărat că atât Directiva 2019/1, cât și jurisprudența ECJ, recunoaște dreptul autorităților de concurență de a atrage la răspundere pentru încălcările normelor concurențiale a altor subiecți decât făptuitorul în cazul continuării activității economice. Această răspundere apare doar în cazuri excepționale, fapt care nu este specificat în proiect.</p>	<p>511/11 Versalis SpA v Comisia, para. 52), sau (ii) activitatea economică anticoncurențială a fost transferată unui operator nou în baza altor condiții decât condiții normale de piață cu intenția de a eluda răspunderea conform normelor concurențiale (Cazul T-9/99 HFB v Comisia, para. 107).</p> <p>Aceste circumstanțe urmează a fi dezvoltate și incluse în Legea concurenței.</p> <p>Totodată, considerăm necesară stabilirea unui termen tranzitoriu îndelungat pentru intrarea în vigoare a acestor prevederi.</p>
4.	<p>Articolele 4, 5, 6, 7, 8 și 9 vor avea următorul cuprins: Articolul 4. Noțiuni principale</p>	<p>Conceptul de unitate economică unică este cunoscut atât Directivei 2019/1, cât și practicii juridice a CJUE.</p> <p>Totuși introducerea acestui concept în Legea concurenței din Republica Moldova o considerăm</p>	<p>Solicităm excluderea prevederii sau stabilirea unui termen tranzitoriu pentru intrarea în vigoare a prevederilor.</p>

	<p>În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate specifice domeniului concurenței semnifică următoarele: [...]</p> <p><i>unitate economică unică</i> – situația în care o societate-mamă și filialele acesteia, deși are o personalitate juridică separată, acea filială nu decide independent asupra propriei conduite pe piață, dar îndeplinește, sub toate aspectele materiale, instrucțiunile date de compania-mamă și, prin urmare, formează o singură întreprindere, astfel încât comportamentul anticoncurențial al filialei poate fi imputat și societății-mamă.</p>	<p>prematură ținând cont de mediul concurențial și capacitatea instituțională insuficientă a Consiliului Concurenței pentru asigurarea aplicării și interpretării corecte a normelor concurențiale.</p>	
<p>5.</p>	<p>Articolul 9. Acordurile de importanță minoră interzise [...]</p> <p>(2) În ceea ce privește acordurile dintre necurenți, astfel cum sunt definite la art. 8 alin. (1), restricțiile care, în mod direct sau indirect, izolat ori în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților au ca obiect:</p> <p>a) restrângerea capacității cumpărătorului de a-și stabili prețul de vânzare, fără a aduce atingere posibilității furnizorului de a impune un preț de vânzare maxim sau de a recomanda un preț de vânzare, cu condiția ca acestea din urmă să nu fie echivalente cu un preț de vânzare fix ori minim stabilit în urma presiunilor exercitate de una dintre părți sau a măsurilor de stimulare practicate de aceasta:</p> <p>- restrângeri teritoriale sau privind clienții cărora cumpărătorul le poate vinde bunurile</p>	<p>Fraza „- restrângeri teritoriale sau privind clienții cărora cumpărătorul le poate vinde bunurile ori serviciile care fac obiectul contractului, cu excepția cazului în care este vorba de una dintre următoarele restricții care nu sunt grave;” trebuie să devină litera b) și să încheie cu două puncte, deoarece următoarele liniuțe sunt exemple de restricții respective care nu sunt grave.</p> <p>A se vedea pct. 11 alin. (2) din comunicarea Comisiei – Comunicare privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Comunicarea de minimis¹).</p>	<p>Prima liniuță după litera a) trebuie să devină litera b), care să se încheie cu două puncte.</p>

¹ EUR-Lex - 52014XC0830(01) - EN - EUR-Lex (europa.eu)

ori serviciile care fac obiectul contractului, cu excepția cazului în care este vorba de una dintre următoarele restricții care nu sunt grave;

- restrângerea vânzărilor active către teritoriul exclusiv sau către o clientelă exclusivă rezervate furnizorului ori cedate de furnizor unui alt cumpărător, atunci când o asemenea restricție nu limitează vânzările efectuate de clienții cumpărătorului;
- restrângerea vânzărilor către utilizatorii finali realizate de un cumpărător care acționează pe piață în calitate de comerciant cu ridicata;
- restrângerea vânzărilor către distribuitori neautorizați realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă.
- b) împărțirea piețelor sau a clienților;
- c) restrângerea vânzărilor active sau a vânzărilor pasive către utilizatori finali realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzător cu amănuntul, fără a aduce atingere posibilității de a interzice unui membru al sistemului să își desfășoare activitățile dintr-un sediu secundar neautorizat;
- d) restrângerea livrărilor încrucișate între distribuitori în cadrul unui sistem de distribuție selectivă, inclusiv între distribuitori care acționează la diferite niveluri ale comerțului;
- e) restricția convenită între un furnizor de componente și un cumpărător care încorporează aceste componente, care limitează posibilitatea furnizorului de a

	<p>vinde aceste componente ca piese separate utilizatorilor finali, unor reparatori sau altor prestatori de servicii care nu au fost desemnați de cumpărător pentru repararea ori întreținerea bunurilor sale.</p>		
<p>6.</p>	<p>Articolul 10: la alineatul (4) cifrele „50” se substituie cu cifrele „40”.</p>	<p>Nu susținem modificarea art. 10 alin. (4) prin care se propune coborârea de la 50% la 40% a pragului la care are loc inversarea sarcinii probei existenței poziției dominante.</p> <p>Conform instrucțiunilor Comisiei Europene², o poziție dominantă se stabilește prin referință la mai multe criterii. O cotă de piață înaltă de una singură nu este suficientă pentru a stabili posesia de poziție dominantă.</p> <p>În practica decizională a Comisiei, îngrijorările legate de dominanța unică în mod normal apar în cazul întreprinderilor cu cote de piață de peste 40%, deși Comisia poate în unele cazuri avea îngrijorări cu privire la dominație chiar și în cazul unor cote de piață inferioare.</p> <p>Conform jurisprudenței consacrate a Curții de Justiție a UE, cote de piață foarte înalte — mai mari de 50% — sunt în sine, cu excepția unor circumstanțe excepționale, dovezi ale existenței unei poziții dominante.</p> <p>Astfel, în cazul AZCO Chemie BV împotriva Comisiei Europene din 3 iulie 1991³, Curtea de Justiție a UE a constatat că, cu excepția unor situații excepționale,</p>	<p>Solicităm excluderea prevederii.</p>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52002XC0711\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52002XC0711(02)), pct. 75.

³ EUR-Lex - 61986CJ0062 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

		<p>cotele de piață foarte mari constituie prin sine însași dovada existenței unei poziții dominante. Acesta este cazul în care există o cotă de piață de 50% (pct. 60 din Hotărârea AZCO).</p> <p>Prin urmare, în conformitate cu practica și jurisprudența comunitară, întreprinderile care au o cotă de piață care atinge pragul actual de 50% se prezumă a fi dominante, până la proba contrară. În acest caz, sarcina probei privind lipsa poziției dominante revine întreprinderii prezumate a fi dominante. În cazul în care cota de piață este sub 50%, sarcina probei că întreprinderea deține poziție dominantă revine autorității de concurență, prin referință nu doar la mărimea cotei de piață, dar și alte criterii relevante (fluctuația cotei, puterea de contracarare a cumpărătorilor, deținerea de către concurenți a capacității necesare pentru a face față creșterii cererii în cazul majorării prețului de către întreprinderea prezumată a fi dominantă, controlul infrastructurii greu de duplicat, superioritatea tehnologică, etc.).</p> <p>Directiva 2019/1 nu stabilește careva condiții cu privire la mărimea cotei de piață care generează prezumția legală a poziției dominante. Conceptul de prezumție legală reprezintă o creație a practicii judiciare europene de aplicare a normelor concurențiale.</p> <p>Punerea în sarcina întreprinderilor a obligației de a proba lipsa poziției dominante în cazul deținerii unor cote de piață de 40% și mai mult este inechitabilă și va spori incertitudinea pentru întreprinderile mari, în special pe piețe unde accesul la informația statistică și economică din piață este limitat sau informația publicată nu poate fi considerată veridică, deoarece se</p>
--	--	--

		<p>bazează pe raportările neverificate ale întreprinderilor din piață și/sau metodologii de calcul necorespunzătoare sau neuniforme.</p>	
<p>7. Articolul 11: alineatele (1), (2) și (5) vor avea următorul cuprins: „(1) Este interzisă folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața relevantă. Aceste practici abuzive pot consta, în special, în:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de vânzare sau de cumpărare sau a altor condiții de tranzacționare inechitabile; b) limitarea producției, comercializării sau dezvoltării tehnice în dezavantajul consumatorilor; c) aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial; d) condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte; e) practicarea unui preț excesiv sau unui preț de ruinare în scopul înlăturării concurenților; 	<p>În versiunea curentă a art. 11 alin. (1) din Legea concurenței, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali.</p> <p>În lipsa unei definiții legale a abuzului de poziție dominantă, excluderea acestui criteriu de calificare care pune accent pe efectul real sau potențial al comportamentului unilateral anticoncurențial, va spori incertitudinea cu privire la limitele libertății contractuale a întreprinderii cu poziție dominantă. De asemenea, înlăturarea acestui criteriu poate duce la pierderea delimitării între comportamentele abuzive, sancționabile conform Codului civil, și cele sancționabile de Legea concurenței. În acest sens, înlăturarea criteriului „efectului” asupra concurenței și consumatorilor va spori riscul aplicării formale a normelor concurențiale, cu calificarea drept abuz de poziție dominantă a actelor care nu afectează real sau potențial concurența.</p> <p>Dorim să subliniem că schimbarea abordării formaliste de analizare a cazurilor de abuz de poziție dominantă, în abordare economică bazată pe efectele reale sau potențiale asupra concurenței pe care le poate avea un asemenea comportament, este în acord cu politica promovată de Comisie, după cum este reflectat și în Orientările privind prioritățile Comisiei în aplicarea art. 82 (102) din Tratat.</p>	<p>Solicităm excluderea prevederii.</p>	

	<p>f) refuzul neîntemeiat de a contracta cu anumiți furnizori sau de a face livrări către anumiți beneficiari;</p> <p>g) ruperea unei relații contractuale stabilite anterior pe piața relevantă pentru singurul motiv că partenerul refuză să se supună unor condiții comerciale nejustificate.</p>	<p>Conform art. 5 din Orientări, în aplicarea articolului 82 (102) la practicile de excludere ale întreprinderilor dominante, Comisia se va concentra asupra acelor tipuri de practici care sunt cele mai prejudiciabile pentru consumatori. Consumatorii beneficiază de pe urma concurenței prin prețuri mai scăzute, o calitate mai bună și o alegere mai largă în materie de prețuri și servicii noi sau îmbunătățite. Prin urmare, Comisia își va orienta acțiunea pentru a se asigura că piețele funcționează în mod corespunzător și consumatorii beneficiază de pe urma eficienței și productivității care rezultă din concurența efectivă între întreprinderi.</p> <p>Conform art. 6 din Orientări, în activitatea sa de aplicare a normelor de concurență la practicile de excludere, Comisia pune accentul pe protejarea procesului concurențial pe piața internă și pe asigurarea faptului că întreprinderile care dețin o poziție dominantă nu își exclud concurenții prin alte mijloace decât concurența pe baza meritelor produselor sau serviciilor furnizate. În acțiunea sa, Comisia este conștientă că este important să fie protejată concurența efectivă și nu doar concurenții. Aceasta poate însemna și că acei concurenți care au oferte mai puțin interesante din punctul de vedere al prețului, calității și inovării vor ieși de pe piață.</p>	
8.	<p>Articolul 22: [...]</p> <p>(2) Prin punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică se înțelege, după caz, încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau preluarea pachetului de control.</p>	<p>Conform legislației comunitare, încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau preluarea pachetului de control nu reprezintă punerea în aplicare a concentrării economice.</p> <p>Considerentul (34) din Preambulul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 stabilește că <i>pentru asigurarea unui control efectiv, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a notifica în prealabil concentrările cu</i></p>	<p>Se propune de a revizui acest punct în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi sau de a face referință că această noțiune se definește în Regulamentul privind concentrările</p>

<p>economice, aprobat de Plenul Consiliului Concurenței.</p>	<p><u>dimensiune comunitară imediat după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau achiziționarea pachetului de control. Ar trebui să fie posibil ca notificarea să se efectueze și în cazurile în care întreprinderile implicate conving Comisia de intenția lor de a încheia un acord privind o concentrare propusă și demonstrează Comisiei că planul lor pentru concentrarea propusă este suficient de concret, de exemplu, pe baza unui acord de principiu, a unui memorandum de înțelegere sau a unei scrisori de intenție semnate de toate întreprinderile implicate, sau, în cazul unei oferte publice, dacă și-au anunțat în mod public intenția de a face o astfel de ofertă, cu condiția ca acordul sau oferta să ducă la realizarea unei concentrări cu dimensiune comunitară. Punerea în aplicare a concentrărilor ar trebui suspendată până la adoptarea unei decizii finale de către Comisie. Totuși, dacă este cazul, ar trebui să fie posibilă acordarea unei derogări de la această suspendare la cererea întreprinderilor implicate. Atunci când decide dacă să acorde sau nu o derogare, Comisia ar trebui să ia în considerare toți factorii relevanți, cum ar fi natura și gravitatea daunelor suferite de întreprinderile implicate sau de terțele părți și amenințarea ridicată de concentrare asupra concurenței. Pentru asigurarea certitudinii juridice, validitatea operațiunilor ar trebui totuși protejată atât cât este necesar.</u></p> <p>Totodată, art. 4 alin. (1) din același Regulament stabilește că concentrările care au dimensiune comunitară definite în regulamentul trebuie notificate Comisiei înainte de punerea în aplicare și după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control.</p>
--	--

		<p>De fapt, operațiunile de punere în aplicare a concentrării economice sunt exemplificate la pct. 137 din Regulamentul privind concentrările economice, aprobat prin hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 17 din 30.08.2013, în conformitate cu normele comunitare.</p>	
9.	<p>Articolul 27 va avea următorul cuprins: „Articolul 27. Taxa de examinare a notificării privind concentrarea economică [...] (2) Taxa de examinare a notificării privind concentrarea economică se stabilește în mărime de 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulată pe teritoriul Republicii Moldova de către întreprinderile implicate în concentrarea economică. Taxa de examinare se calculează pe baza cifrei totale de afaceri realizate în anul anterior notificării operațiunii de concentrare economică și nu poate depăși 150 000 lei.</p>	<p>Autorii indică precum că majorarea plafonului se explică prin necesitatea adaptării acestuia la evoluția PIB și a inflației din perioada de după aprobarea redacției actuale a legii. Majorarea ar afecta 87% din notificatorii concentrărilor economice, iar odată cu dublarea pragurilor cifrei de afaceri – 67%, % raportată la numărul celor ce au depus notificări în ultimii 5 ani.</p> <p>Autorii mai informează că dublarea va majora veniturile Consiliului Concurenței aferente examinării concentrărilor economice cu aproximativ 40% - mărime inferioară ritmului de creștere a costurilor salariale și materiale corespunzătoare.</p> <p>Considerăm că argumentarea dublării mărimii maxime a taxei nu este corespunzător justificată și, ținând cont că această examinare este în fond un serviciu public - modul de formare a prețurilor pentru astfel de servicii de eliberare a actelor permise ar trebui să aibă la bază anumite cerințe (a se vedea art. 4 a Legii nr. 160/2011, Legea nr. 234/2021 (art. 24).</p>	<p>Solicităm excluderea prevederii.</p>
10.	<p>Legea se completează cu articolele 32¹ și 32², care vor avea următorul cuprins: „Articolul 32¹. Drepturile Consiliului Concurenței și ale angajaților Consiliului Concurenței</p>	<p>Se propune excluderea din textul literii a referinței la conținutul informațiilor transmise prin rețele de comunicații electronice, precum și stabilirea unor garanții împotriva abuzurilor în cazul accesului la date despre trafic.</p>	<p>Se propune excluderea din textul literii a referinței la conținutul informațiilor transmise prin rețele de comunicații electronice, precum și stabilirea unor garanții împotriva abuzurilor în cazul accesului la date despre trafic, cum ar fi autorizarea prealabilă din partea</p>

<p>(1) În exercitarea atribuțiilor, Consiliul Concurenței și angajații Consiliului Concurenței, au următoarele drepturi: [...] f) să obțină, de la furnizorii rețelei și/sau serviciilor de comunicații electronice, informații despre abonații și consumatorii înregistrați ai serviciilor de comunicații electronice ai serviciilor de comunicații electronice, date de trafic aferente și conținutul informațiilor transmise prin rețele de comunicații electronice.</p>	<p>În primul rând, furnizorii rețelei și/sau serviciilor de comunicații electronice nu au acces la conținutul comunicărilor efectuate prin rețelele lor, decât dacă sunt parte a acestor comunicări. Conform art. 72 din Legea comunicațiilor electronice: (2) <i>Se interzice ascultarea, înregistrarea, stocarea sau alt tip de interceptare sau supraveghere a comunicărilor și a datelor de transfer aferente de către alte persoane decât utilizatorul final (utilizatori care participă la comunicare) fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis în temeiul art. 81.</i></p>	<p>judcătorului în condiții similare cu cele stabilite la art. 57 din Legea concurenței.</p>
<p>În ceea ce privește accesul la datele de trafic, oferirea unor asemenea date ridică probleme cu privire la respectarea și ocrotirea vieții private și asigurarea secretului convorbirilor telefonice, garantate de CEDO și Constituție.</p>	<p>Hotărârea Curții de Justiție a UE din 08.04.2014 în cauzele conexe Digital Rights Ireland Ltd (C-293/12) și Kärtnner Landesregierung (C-594/1) (par. 26-27) statuează că datele solicitate permit stabilirea persoanei cu care a comunicat un abonat și prin ce mijloace, precum și stabilirea duratei comunicației și a locului de unde a fost inițiată aceasta. În plus, cu ajutorul datelor în cauză se poate cunoaște frecvența comunicațiilor abonatului cu anumite persoane într-o perioadă determinată. <u>Considerate în ansamblu, datele respective pot permite deducerea unor concluzii foarte precise privind viața privată a persoanelor ale căror date au fost păstrate, precum obiceiurile din viața cotidiană, locurile de sedere permanente sau temporare, deplasările zilnice sau alte deplasări, activitățile desfășurate, relațiile sociale</u></p>	

		<p><u>ale acestor persoane și mediile sociale frecventate de ele.</u></p> <p>Potrivit acestei Hotărâri (par. 61-62), legea ar trebui să prevadă în mod expres că accesul autorităților naționale competente și utilizarea ulterioară a datelor în cauză trebuie să fie restricționate în mod strict la scopul prevenirii și al detectării infracțiunilor delimitate precis sau al desfășurării urmăririi penale aferente acestora, în conformitate cu cerințele de necesitate și proporționalitate. <u>Accesul autorităților naționale competente la datele păstrate trebuie condiționat de un control prealabil efectuat de o instanță, prin a cărei decizie se urmărește limitarea accesului la date și a utilizării lor la ceea ce este strict necesar în vederea atingerii obiectivului urmărit și care este adoptată în urma unei cereri motivate a acestor autorități formulate în cadrul procedurilor de investigare a încălcării.</u></p> <p>În mod analogic, se propune ca accesul la datele despre trafic să fie supus unei autorizări prealabile din partea judecătorului în condiții similare cu cele stabilite la art. 57 din Legea concurenței.</p>	
11.	<p>Articolele 47 și 48 vor avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 47. Modul de contestare a actelor administrative ale Consiliului Concurenței</p> <p>(1) Deciziile și prescripțiile Plenului Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (3) și art. 57 pot fi contestate, fără respectarea procedurii prealabile la Curtea de Apel Chișinău, în conformitate cu Codul administrativ nr. 116/2018.</p>	<p>Nu considerăm justificată transmiterea competenței examinării cauzelor date către Curtea de Apel Chișinău ca primă instanță, având în vedere că Judecătoria Chișinău este instanța specializată în contencios administrativ care a acumulat experiență de examinare a cauzelor date pe parcursul ultimilor ani.</p>	Solicităm revizuirea prevederilor.

12.	<p>Articolele 47 și 48 vor avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 47. Modul de contestare a actelor administrative ale Consiliului Concurenței [...]</p> <p>(7) Instanța de judecată nu poate anula decizia Consiliului Concurenței care este legală în fond, în cazul constatării unor încălcări procedurale care nu influențează fondul cauzei și care nu au dus la limitarea dreptului la apărare al părților implicate, însă poate trimite cauza la reinvestigare.</p>	<p>Considerăm că această derogare de la prevederile Codului Administrativ în privința deciziilor Consiliului Concurenței nu este justificată în careva mod și afectează dreptul la apărare a părții.</p> <p>În plus, aceasta reprezintă o imixtiune în exercitarea puterii judiciare care are loc prin limitarea împuternicirilor instanțelor de judecată de a examina pe deplin modul în care s-a desfășurat procedura, termenii, etc.</p> <p>La fel, este neclar cine și cum va aprecia dacă aceste încălcări procedurale influențează sau nu fondul cauzei și duc la limitarea dreptului la apărare – or, instanței i se limitează competența de a se expune plenar și în ansamblu asupra deciziei Consiliului Concurenței. Nu există justificări pentru asemenea derogări importante de la asigurarea protecției părții în conformitate cu art. 6 CEDO.</p>	Solicităm excluderea prevederilor.
13.	Articolul 53. Examinarea preliminară a plângerii	<p>Este necesar de a stabili termenul în care se comunică decizia de respingere a plângerii, precum și faptul că această se comunică atât autorului plângerii, cât și întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi care au făcut obiectul plângerii, care, în cazul respingerii plângerii, nu sunt informați despre momentul în care s-a încheiat examinarea preliminară a plângerii, rezultatul acesteia și motivele care au stat la baza deciziei de respingere.</p>	<p>Se propune completarea articolului cu un alineat nou:</p> <p>„Consiliul Concurenței comunică în scris autorului plângerii și întreprinderilor sau asocierilor de întreprinderi care au făcut obiectul plângerii decizia de respingere a plângerii, adoptată conform alin. (5) lit. a), într-un termen rezonabil de la adoptare, dar care nu poate depăși 3 luni.”</p>
14.	<p>Articolul 54 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 54. Solicitarea informațiilor (1) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței are dreptul să solicite și să obțină gratuit de la întreprinderi, asocieri de întreprinderi, persoane fizice și autorități publice, orice documente și</p>	<p>Informațiile care beneficiază de un regim special de protecție (e.g. în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat nr. 245/2008 sau Legea cu privire la avocatatură nr. 1260/2002) urmează a fi în continuare protejate în conformitate cu prevederile date.</p>	<p>De exclus dreptul Consiliului Concurenței de a solicita și obține documente <i>fără a putea invoca protecția secretului de stat sau secretului profesional.</i></p>

	<p>informații necesare, inclusiv în format digital, care sunt accesibile și pot fi relevante pentru aplicarea legii, fără a putea invoca protecția secretului de stat, secretului urmăririi penale, secretului bancar, secretului comercial, secretului fiscal, secretului profesional, protecția informațiilor statistice, datelor cu caracter personal și altor informații confidențiale.</p>	<p>Legea concurenței nu poate prevedea altfel, intervenția nefiind nici corespunzător argumentată.</p>	
15.	<p>Art. 54, propus în redacție nouă, prevede la alin. (2), în mod similar cu redacția legii în vigoare, acordarea unui termen rezonabil pentru transmiterea informațiilor solicitate de către întreprinderi.</p>	<p>Practica aplicării legii demonstrează că deseori Consiliul Concurenței acordă 3 zile lucrătoare întreprinderii pentru ca acestea să revină cu răspunsuri și informații substanțiale, ceea ce nu constituie un termen rezonabil și pune întreprinderea în situația de a solicita (argumentat) extinderea termenului sau de a încălca termenul (și risca sancțiuni).</p> <p>Având în vedere aceste aspecte, considerăm necesar instituirea unui termen minim de 5 zile pentru transmiterea informațiilor solicitate.</p>	<p>Solicităm expunerea normei în următoarea redacție: „(2) Consiliul Concurenței solicită în scris informațiile necesare, indică temeiul juridic și scopul solicitării informației și stabilește un termen rezonabil în care acestea trebuie furnizate, care va fi de cel puțin 5 zile lucrătoare, precum și specifică sancțiunile prevăzute de lege.”</p>
16.	<p>Art. 54 din proiectul de lege nu prevede obligația Consiliului Concurenței de a transmite o copie a dispoziției de inițiere a investigației relevante, în cazul în care acesta reprezintă temeiul juridic pentru care se solicită informațiile.</p>	<p>Considerăm că, dacă solicitarea de informații are loc în contextul unei investigații, întreprinderea trebuie să cunoască despre acest fapt și să primească o copie a respectivei dispoziții de inițiere a investigației, pentru a evita auto-incriminare la oferirea informațiilor, care face parte din dreptul său la apărare așa cum este prevăzut de art. 6 CEDO.</p> <p>Propunem completarea normei cu o prevedere în acest sens.</p>	<p>Solicităm completarea normei după cum urmează: „[...] În cazul în care solicitarea informațiilor este transmisă ca urmare a inițierii unei investigații, Consiliul Concurenței va transmite, împreună cu solicitarea informațiilor, o copie a Dispoziției de inițiere a investigației.”</p>

17.	<p>Articolul 55: se completează alineatele (3¹) și (4¹) care vor avea următorul cuprins: (4¹) Dispoziția de inițiere a investigației se notifică autorului plângerii, întreprinderii, asocierii de întreprinderi sau autorității publice care fac obiectul investigației într-un termen rezonabil de la emitere, fără a periclită buna desfășurare a investigației</p>	<p>Considerăm că noua prevedere din proiectul de lege este una oportună (având în vedere că legea în vigoare nu reglementează în niciun fel aspectele legate de termenul pentru notificarea dispoziției de inițiere a investigației).</p> <p>Totuși, notăm că simpla referire la un termen rezonabil, ca regulă, nu reprezintă o reglementare suficientă, autoritățile publice făcând abuz de asemenea prevederi. Propunem instituirea unui termen: maxim, cum ar fi termenul de 3 luni de la inițierea investigației.</p>	<p>Solicităm completarea normei după cum urmează: „(4¹) Dispoziția de inițiere a investigației se notifică autorului plângerii, întreprinderii, asocierii de întreprinderi sau autorității publice care fac obiectul investigației într-un termen rezonabil de la emitere, fără a periclită buna desfășurare a investigației, dar care nu poate depăși 3 luni de la adoptarea Dispoziției de inițiere a investigației.”</p>
18.	<p>Articolul 56. Efectuarea inspecțiilor</p>	<p>Înțelegem că acest articol a fost actualizat în conformitate cu Directiva 2019/1, care pune accentul pe atribuțiile și drepturile autorității de concurență, fără a se expune pe garanțiile procedurale împotriva abuzurilor.</p> <p>Actuala redacție a acestui articol conține mai multe asemenea garanții, care trebuie păstrate, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - durata zilnică a inspecției <u>de 9 ore</u>, care a fost majorată până la 10 ore, deși programul de lucru standard durează doar 8 ore. - durata maximă a inspecției (alin. (13)): termenul de efectuare a unei inspecții se stabilește în funcție de gravitatea presupusei încălcări, de durata acesteia, precum și de alte criterii care ar afecta durata de efectuare a inspecției, <u>și nu poate depăși 10 zile lucrătoare</u>); - condiții în care pot fi ridicate acte și registre și durata maximă pentru care acestea pot fi reținute, deoarece asemenea ridicare poate periclită activitatea normală a întreprinderii (alin. (5) lit. c)): ridicarea registrelor și 	

documentelor se admite numai dacă asemenea măsură este necesară pentru prevenirea ascunderii, înlăturării, modificării sau distrugerii acestora sau dacă nu este posibil de a face copii de pe acestea în incinta respectivă; alin. (16): registrele și documentele ridicate în baza prezentului articol pot fi reținute cel mult trei luni);

- **durata maximă de 72 ore a sigilării încăperilor, deoarece asemenea ridicare poate periclita activitatea normală a întreprinderii** (alin. (3) lit. c): să sigileze încăperile destinate activității întreprinderii sau asociației de întreprinderi, registrele și documentele aflate în raport cu obiectul și scopul investigației, pe perioada inspecției (dar nu mai mult de 72 de ore) și în măsura necesară inspecției, fără a suspenda activitatea întreprinderii sau asociației de întreprinderi supuse inspecției);

- **garanții împotriva auto incriminării, care nu cer întreprinderii care face obiectul inspecției să semneze procesul verbal, fapt care poate fi interpretat drept confirmare a celor expuse în acesta** (alin. 14): rezultatul inspecției este consemnat într-un proces-verbal privind efectuarea inspecției, care se întocmește în două exemplare, se numerotează și se semnează pe fiecare pagină de toți angajații Consiliului Concurenței care au efectuat inspecția). Procesul verbal se înmânează sub semnătură conform alin. (21) din proiect, care confirmă primirea procesului verbal;

- **garanții în cazul lipsei persoanei supuse inspecției în încăpere** (alin. (6)): în cazul în care nu este nicio persoană în încăperea în care urmează a fi efectuată inspecția, angajații Consiliului Concurenței autorizați să desfășoare inspecția sunt obligați:

		<p>a) înainte de începerea acesteia, să întreprindă toate acțiunile rezonabile pentru a informa persoana care ocupă sau operează încăperea despre intenția de a efectua inspecția;</p> <p>b) după ce persoana respectivă a fost informată, să-i ofere acesteia sau reprezentantului ei posibilitatea rezonabilă de a asista la efectuarea inspecției;</p> <p>c) în cazul în care nu s-a reușit informarea persoanei respective, să lase în încăpere, într-un loc proeminent, o copie de pe documentele menționate la alin. (5). (alin. 7): În cazul în care încăperea nu este ocupată sau persoana care o ocupă este absentă temporar, angajații Consiliului Concurenței, după desfășurarea inspecției, vor părași încăperea lăsând-o în starea de siguranță în care au găsit-o.</p>	
19.	<p>Articolul 56 va avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 56. Efectuarea inspecțiilor [...]</p> <p>(16) Comunicările dintre subiectul supus inspecției și avocatul acesteia, realizate în cadrul și în scopul exclusiv al exercitării dreptului la apărare a subiectului supus inspecției, care are legătură cu obiectul investigației, nu pot fi folosite ca probă în cursul investigației desfășurate de Consiliul Concurenței.</p> <p>(17) Obligația de a proba îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (16) revine subiectului supus inspecției. Dacă subiectul supus inspecției nu dovedește caracterul protejat al comunicării, aceasta se sigilează și se ridică, în două exemplare. În procesul-verbal de inspecție se va stabili un termen în care subiectul supus inspecției urmează să remită probele și explicațiile de natură a demonstra caracterul protejat.</p>	<p>Considerăm că această redacție reprezintă o limitare și condiționare excesivă în raport cu redacția actuală a art. 56 alin. (17), care prevede:</p> <p>„Obligația de a prezenta documente sau informații și dreptul de a ridica documente nu se aplică comunicărilor dintre avocat sau consilier juridic independent și client făcute în scopul și în interesul exercitării dreptului la apărare al clientului în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta lege.”.</p> <p>Propunerile autorilor se referă exclusiv la procedura de inspecție și nu la toate procedurile prevăzute de lege (investigația la general, audierile, solicitări de informații). În plus, autorii leagă confidențialitatea comunicărilor cu obiectul investigației, însă Dispozițiile Plenului Consiliului Concurenței de inițiere a unei investigații sunt de obicei vagi cu privire la obiectul concret al investigației, ceea ce va îngreuna identificarea comunicărilor care țin nemijlocit de</p>	Solicităm respectuos păstrarea redacției actuale a dispozițiilor similare din legea concurenței.

		<p>obiectul investigației. Totodată, toate comunicările dintre client și avocat urmează să fie tratate cu confidențialitate, indiferent de obiectul investigației.</p> <p>Pe de altă parte, alin. (17) propus de autori pune în mod nejustificat și disproporționat în sarcina subiectului obligația de a proba îndeplinirea condițiilor de la alin. (16). Comunicările ar trebui să beneficieze de prezumția confidențialității, decât dacă sunt indicii care arată altfel.</p>	
20.	<p>Proiectul propune majorarea sancțiunilor sub forma de amenzi pentru încălcările normelor de procedură și a celor de drept material. De asemenea, proiectul prevede ca nivelurile de bază a amenzilor și penalităților cu titlu cominatoriu să fie stabilite în dependență de cifra mondială totală de afaceri a întreprinderilor implicate.</p>	<p>Nu susținem stabilirea unor praguri minime ale amenzilor și majorarea de 2 ori a plafonului actual al amenzilor. Practica României privind stabilirea unor amenzi minime este în contradicție cu legislația comunitară.</p> <p>În special, art. 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat⁴, stabilește că:</p> <p>„Pentru fiecare întreprindere și asociație de întreprinderi care participă la încălcarea normelor, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent. Dacă încălcarea săvârșită de o asociație privește activitățile membrilor săi, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală a fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație.”</p> <p>În mod similar, art. 15 din Directiva 2019/1⁵ nu prevede un prag minim al amenzii, ci doar plafoane:</p>	Solicităm excluderea prevederilor.

⁴ [EUR-Lex - 32003R0001 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/lex/32003R0001/EN)

⁵ [L 20190111RO.01000301.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/0111/RO)

	<p>„(1) Statele membre se asigură că cuantumul maxim al amenzii pe care autoritățile naționale de concurență o pot impune fiecărei întreprinderi sau asocieri de întreprinderi care participă la o încălcare a articolului 101 sau 102 din TFUE nu este mai mic de 10 % din cuantumul cifrei de afaceri mondiale totale a întreprinderii sau a asocierii de întreprinderi realizate în cursul anului financiar care precedă decizia menționată la articolul 13 alineatul (1).</p> <p>(2) În cazul în care încălcarea săvârșită de o asocierie de întreprinderi este legată de activitățile membrilor săi, cuantumul maxim al amenzii nu este mai mic de 10 % din cuantumul cifrei de afaceri mondiale totale realizate de fiecare membru activ pe piața afectată de încălcarea comisă de asocierie. Cu toate acestea, răspunderea financiară a fiecărei întreprinderi privind plata amenzii nu poate depăși cuantumul maxim stabilit în conformitate cu alineatul (1).”</p> <p>În ceea ce privește majorarea dublă a plafonului, chiar dacă plafonul propus este în conformitate cu legislația comunitară, practica nu a demonstrat că plafonul actual nu ar fi suficient de disuasiv și că ar exista necesitatea de a-l înajora.</p> <p>Mențiunea autorilor că unii participanți la licitații trucate continuă asemenea acțiuni, chiar și în cazul în care sunt sancționați, nu poate justifica dublarea amenzilor pentru întreg mediul de afaceri, mai ales că asemenea comportament, dacă are loc, este determinat nu de cuantumul insuficient al amenzilor, dar de aparenta capacitate a acestor agenți economici de a păstra veniturile obținute din contractele câștigate prin licitații trucate sau de modul în care sunt formulate criteriile de eligibilitate pentru participarea la licitații,</p>
--	--

		<p>care ar trebui să prevină posibilitatea ca întreprinderile asociate cu participații la licitații trucate să participe la noi licitații.</p> <p>Nivelurile de amenzi și penalități cu titlu cominatoriu propuse nu corespund realităților economice din Republica Moldova. Legea concurenței pentru multe întreprinderi rămâne a fi neclară, deseori acestea fiind în imposibilitate să își adapteze comportamentul pe piață astfel încât acesta să nu fie interpretat drept încălcare a Legii concurenței. Legea concurenței continuă a fi aplicată în mod formal, analizele economice concurențiale fiind superficiale. În asemenea condiții riscul încălcării Legii concurenței, sau încălării formale a unui comportament necesar pentru piață ca fiind unul anticoncurențial este foarte mare.</p> <p>Sancțiunile existente actualmente în Legea concurenței sunt destul de mari și suficiente pentru atingerea scopurilor anunțate în nota informativă.</p>	
21.	<p>Articolul 72, alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Nivelul de bază al amenziilor calculate pentru gravitatea faptei constituie:</p> <p>a) de la 0,5% până la 2% din cifra de afaceri mondială totală, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate mică; acordurile anticoncurențiale verticale care au un impact redus asupra pieței sau care afectează o parte limitată a acesteia; încălcările prevăzute la art. 71 lit. e), f) și g) referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței emite o decizie de autorizare</p>	<p>În mod evident, încălcările comise din neglijență ar trebui calificare drept fapte cu gravitate mică.</p> <p>În ceea ce privește abuzul de poziție dominantă, consecințe iremediabile nu înseamnă neapărat consecințe grave. O faptă cu impact redus, chiar dacă este iremediabil, nu poate fi calificată ca fiind una cu gravitate mare. De aceea, se propune restabilirea sintagmei anterioare care se referă la abuzul de poziție dominantă care a avut „consecințe deosebit de grave pentru piață, producând efecte pe zone întinse ale acesteia”.</p>	<p>În afară de restabilirea cuanturilor existente în prezent, se propune:</p> <p>La lit. a), de reintrodus sintagma „încălcările comise din neglijență”.</p> <p>La lit. c), de a înlocui sintagma „abuzul de poziție dominantă care a produs consecințe sau efecte iremediabile” cu sintagma „abuzul de poziție dominantă care a avut consecințe deosebit de grave pentru piață, producând efecte pe zone întinse ale acesteia”, precum și de a adăuga după carteluri cuvântul „dure”.</p>

fără obiecțiuni, deoarece nu există îndoieli privind compatibilitatea cu mediul concurențial sau deoarece îndoiele privind compatibilitatea cu mediul concurențial au fost înlăturate prin modificările propuse de întreprinderi și acceptate de Consiliul Concurenței; încălcările prevăzute la art. 11 care au un impact redus asupra pieței sau care afectează o parte limitată a acesteia;

b) de la 2% până la 4% din cifra de afaceri mondială totală, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate medie: acordurile anticoncurențiale orizontale sau verticale, cu excepția celor prevăzute la lit. a) și c); încălcările prevăzute la art. 11, cu excepția celor prevăzute la lit. a) și c); încălcările prevăzute la art. 71 lit. e), f) și g) referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței, în urma desfășurării unei investigații, poate adopta o decizie de autorizare condiționată;

c) de la 4% până la 8% din cifra de afaceri mondială totală, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate mare: cartelurile, abuzul de poziție dominantă care a produs consecințe sau efecte iremediabile; încălcările prevăzute la art. 71 lit. e), f) și g) referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței, în urma desfășurării unei investigații, poate adopta o decizie prin care va declara operațiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurențial.”

În final, ar trebui calificate drept fapte cu gravitate mare doar cartelurile dure, altfel nu e clară distincția făcută în legislația națională și cea comunitară între cartele dure și alte tipuri de cartele.